

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

GAZİANTEP İLİ ŞEHİTKAMİL İLÇESİ YEDİTEPE MAHALLESİ
İÇME SUYU ŞEBEKESİ TASARIMI

ESER ALAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ
İNŞAAT MÜHENDİSLİĞİ ANABİLİM DALI

DANIŞMAN
PROF. DR. NECATİ GÜLBAHAR

İSTANBUL, 2017

Eser ALAN tarafından hazırlanan “ Gaziantep İli Şehitkamil İlçesi Yeditepe Mahallesi İçme Suyu Şebekesi Tasarımı ” adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / OY ÇOKLUĞU ile İstanbul Gelişim Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Necati GÜLBAHAR

İnşaat Mühendisliği Gelişim Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Başkan : Prof. Dr. İbrahim YÜKSEL

İnşaat Mühendisliği Yıldız Teknik Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Üye : Prof. Dr. Tevfik Naci YÜCEFER

İnşaat Mühendisliği Nişantaşı Üniversitesi

Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum.

Tez Savunma Tarihi: 22/09/2017

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Prof. Dr. Nuri KURUOĞLU

Fen Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

İstanbul Gelişim Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmada;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmada yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu,

bildirir, aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Eser ALAN

..../..../2017

GAZİANTEP İLİ ŞEHİTKAMİL İLÇESİ YEDİTEPE MAHALLESİ İÇME SUYU
ŞEBEKE TASARIMI
(Yüksek Lisans Tezi)

Eser ALAN

GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eylül 2017

ÖZET

Bu tez çalışmasında, Gaziantep İli Şehitkamil İlçesi Yeditepe Mahallesi içme suyu şebeke tasarımının etüt aşamasından, işletmeye açılacağı döneme kadar geçen süreçler ele alınmıştır. İçme suyu şebeke sisteminde suyun ne şekilde kaynaktan alınıp dağıtılacağı, güzergah tespiti, kullanılacak boru çapları, müsaade edilen işletme basınçları ve proje maliyetine kadar bütün detaylar ele alınmış ve incelenmiştir. Sistem kapasitesi hesaplanırken ölü nokta yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak kapalı gözlerdeki yük kayıpları kontrol edilmiş, 1 metrenin altında olduğu görülmüş ve hesaplamaların uygun olduğuna karar verilmiştir.

Anahtar Kelimeler : Şebeke, Su, Proje

Sayfa Adedi : 83

Danışman : Prof. Dr. Necati GÜLBAHAR

YEDİTEPE NEIGHBORHOOD DRINKING WATER NETWORK DESIGN OF
ŞEHİTKAMİL PROVINCE IN GAZİANTEP

(M. Sc. Thesis)

Eser ALAN

GELİŞİM UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES

September 2017

ABSTRACT

In this thesis study, the processes from the study phase of the drinking water network design of Yeditepe neighborhood of Şehitkamil district of Gaziantep province to the period of opening to the operation are considered. In the drinking water network system, all details are discussed and analyzed in terms of how the water will be extracted and distributed from the source, route determination, pipe diameters to be used, permissible operating pressures and project cost. The dead point method was used to calculate the system capacity. As a result, the load losses in the closed chambers were checked, found to be below 1 meter, and the calculations were deemed appropriate.

Key Words : Network, Water, Project

Page Number : 83

Supervisor : Prof. Dr. Necati GÜLBAHAR

TEŐEKKÖR

Bu alıőma kapsamında gerek derslerimde gerekse tezimi hazırlama sürecinde her türlü fedakarlığı ve katkıyı gösteren ok değerli Danışman Hocam Prof. Dr. Necati GÖLBAHAR'a, eğitim dönemimde ders aldığım diğer bütün hocalarıma, bundan önceki eğitim dönemlerimde varlıklarını maddi ve manevi esirgemeyen aileme, yüksek lisansımın bütün dönemlerinde yanımda olan çok değerli ablam Esra ALAN ve kardeőim Ali ALAN'a teőekkürü bir borç bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
TEŞEKKÜR.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
ŞEKİLLERİN LİSTESİ.....	x
TABLoların LİSTESİ.....	xii
SİMGELER VE KISALTMALAR.....	xiii
EKLER.....	xiv
1. GİRİŞ	1
1.1. Su Kaynaklarının Planlanması	1
1.2. Su Temini Projesi Tasarım Esasları.....	5
1.2.1. Proje süresi.....	5
1.2.2. Birim su sarfıyatı.....	6
1.2.3. Nüfus tahminleri	8
1.3. Suların İletilmesi (İsale).....	10
1.3.1. İsale hattı tipleri.....	10
1.3.2. İsale hattının geçirilmesi (güzergah tespiti)	12
1.3.3. Yerçekimi ile iletim	12
1.3.4. Terfili isale	16
1.3.5. Kombine iletim (terfili ve cazibeli)	19

1.4. İçme Suyu Hazneleri	19
1.4.1. Deponun rolü ve inşaa maksatları.....	20
1.4.2. Depo yeri.....	20
1.4.3. Su derinlikleri ve hazne kotunun tayini	20
1.4.4. Hazne hacimleri	21
2. PROJE SAHASI İÇME SUYU ŞEBEKESİ HESAPLARI	23
2.1. Gaziantep İlinin Genel Özellikleri	23
2.1.1. Coğrafi konumu	23
2.1.2. Topografik yapısı	23
2.1.3. İklim ve bitki örtüsü.....	24
2.1.4. Bölgenin ekonomisi	24
2.1.5. Tarım ve hayvancılık	24
2.1.6. Sanayi ve Ticaret.....	25
2.1.7. Madenler ve Enerji Kaynakları	25
2.1.8. Nüfusu.....	25
2.1.9. Ulaşım	26
2.2. Ölü Nokta Metodu (Dead Point Method)	27
2.3. Ölü Nokta Metodu İle İçme Suyu Şebekesi Nüfus Hesapları.....	29
2.3.1. Gelecekteki nüfus hesabı	29
2.3.2. Ortalama günlük ihtiyaç.....	32
2.3.3. Toplam su ihtiyacı.....	34
2.3.4. Şebeke depo hesabı	35
2.4. Şebeke Göz Tahkikleri.....	43

2.5. Malzeme Metrajları.....	48
2.6. Keşif Özeti	52
3. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	55
KAYNAKLAR	57
EKLER.....	59
ÖZGEÇMİŞ	69

ŞEKİLLERİN LİSTESİ

Şekil	Sayfa
Şekil 1.1. Büyük akarsu havzaları.....	3
Şekil 1.2. Su temini projesi elemanları	5
Şekil 1.3. Grafik metod örnek.....	10
Şekil 1.4. Güzergah tespiti	12
Şekil 1.5. Örnek vana kesiti	14
Şekil 1.6. Örnek vantuz kesiti	15
Şekil 1.7. Maslak.....	15
Şekil 1.8. Tespit kitlesi.....	16
Şekil 1.9. Örnek bir basınç arttırma merkezi	18
Şekil 1.10. Ekonomik boru çapı.....	19
Şekil 1.11. Depoların kurulduğu yere göre şebeke tasarımı	20
Şekil 2.1. Gaziantep ili haritası	23
Şekil 2.2. Yeditepe mahallesinin nüfus artış oranları	26
Şekil 2.3. Şebekedeki boruların dağılımı.....	28
Şekil 2.4. İki gözlü gömme depo üst görünüş planı.....	37

Şekil 2.5. 1 no'lu göz.....	43
Şekil 2.6. 2 no'lu göz.....	44
Şekil 2.7. 3 no'lu göz.....	45
Şekil 2.8. 4 no'lu göz.....	46
Şekil 2.9. 5 no'lu göz.....	47

TABLOLARIN LİSTESİ

Tablo	Sayfa
Tablo 1.1. Büyük akarsu havzaları	3
Tablo 1.2. Kişi başına günlük su sarfiyatları	7
Tablo 1.3. Gömme depo hacimlerine göre su yükseklikleri	21
Tablo 1.4. İçme suyu projelerinde kullanılacak yangın suyu miktarı, süresi ve adedi ..	22
Tablo 2.1. Gaziantep ilinin ilçelere göre nüfusu	26
Tablo 2.2. İller Bankasına göre kişi başına günlük su sarfiyatları	32
Tablo 2.3. Yangın hacmi	35
Tablo 2.4. Gömme depo hacimleri yuvarlatma katsayıları	35
Tablo 2.5. Gömme depo hacimlerine göre su yükseklikleri	36
Tablo 2.6. Toplam malzeme metraj tablosu	48
Tablo 2.7. Kör tapa metraj tablosu	49
Tablo 2.8. Yangın hidrantı metraj tablosu	49
Tablo 2.9. Dirsek metraj tablosu	50
Tablo 2.10. Boru uzunlukları hesabı tablosu	51
Tablo 2.11. Proje keşif özeti tablosu	52

EKLER LİSTESİ

Ek	Sayfa
Ek 1. Boru hidrolik hesapları	59
Ek 2. Boru çapı ve eğim hesapları	63
Ek 3. Şebeke hesap planı	65
Ek 4. Proje alanı ve çevresi imar planı	66
Ek 5. Proje alanı haritası	67
Ek 6. Şebeke düğüm noktası planı	68

SİMGELER VE KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış simgeler ve kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar

Açıklamalar

AB

Avrupa Birliği

ABSÇD

Avrupa Birliği Su Çerçeve Direktifi

DSİ

Devlet Su İşleri

SÇD

Su Çerçeve Direktifi

TS

Türk Standartları

YASS

Yer Altı Su Seviyesi

1. GİRİŞ

Su, insan ve diğer canlıların yaşaması için gerekli bir doğal kaynaktır. Yetişkin bir insan vücudunun %60'ı sudur. Aç kalan bir insan bir ay gibi uzun süre yaşayabilmesine rağmen, susuz kalan bir insan kısa zamanda 2-3 günde hayati fonksiyonlarını kaybedecek ve sonuçta hayatını da kaybetmektedir. Bir kişinin günlük ortalama su ihtiyacı içme suyu olarak 3-5 lt kadardır. Geçmişten günümüze kadar toplumların birleşip ortak yaşam alanları oluşturması ile birlikte (köy, kasaba, şehir) belli alanlarda su ihtiyacı da yüksek oranda artış bulunuyor.

Su sadece canlıların ihtiyaçları olan temel bir ihtiyacı değil, aynı zamanda ekosistem içinde gereklidir. "Toplumun ihtiyacı olan suyun temini ve kullanılmış suların uzaklaştırılması bir belde için biri diğerine bağlı iki iş olmasına rağmen, önceleri su teminine daha çok önem verilerek önce temiz su tesisleri planlanıp inşa edilmiştir" [1]. Suyun yetersiz olduğu coğrafyalarda, hastalıkların artması ve topluma yayılması daha kolaydır. Su temini sistemlerinin devamı olan kullanılmış suların uzaklaştırılması da çok önemlidir. Tüm bu gereksinimler, bu yüzyılda ve gelecekte su temini ve atık suların uzaklaştırılması sistemlerinin önemini artırmıştır.

1.1. Su Kaynaklarının Planlanması

Her ülke su kaynaklarını geliştirmek için projeler hazırlar ve uygular. Bunun için planlama çok önemlidir. Planlamada bütün su kullanıcılarının talepleri dikkate alınmalıdır. Küresel ısınmanın da etkisi ile halihazırda bulunan su kaynaklarının korunması oldukça önemlidir. Giderek artan su tüketimi su kaynaklarının daha tasarruflu ve geleceğe dönük yapılacak yatırımlarla korunmasını gerektiriyor. Proje planlamada koruma ve kullanma dengesi esas alınarak, sürdürülebilir bir kaynak kullanım planlaması yapılmaktadır.

Planlamada hedefler aşağıdaki gibi belirlenmelidir:

1. Ormanların geliştirilmesi: Yeşil alanların korunmasına ve yenilenmesi yatırımlar yapılarak ekosistem dengesi korunmalıdır. Yağmurların gelmesi ormanların artması ile daha fazla olur, bu da su ihtiyacını karşılamak için önemli bir faktördür.
2. Su kaynaklarının tahrip edilmemesi: Var olan su kaynaklarını korumakla ve geliştirmekle yükümlüdür. Su kaynaklarını her insan bilinçli bir şekilde korumaya ve zarar vermemeye çalışmalıdır.

3. Atık su arıtma sistemlerinin geliştirilmesi: Atık sular uzaklaştırılırken tekrar kullanım için su arıtım tesisleri aracılığı ile kullanıma sunulmalıdır. Bunun için geleceğe yönelik su temini şebekesi projeleri hazırlanırken arıtma sistemleri de dahil edilmelidir.

4. Su kayıplarının ve aşırı su kullanımının önlenmesi gereklidir: Toplumda, suyun hayatımızda ne kadar önemli bir yere sahip olduğu yeterince bilinmiyor. Suyun gereksiz ve aşırı kullanımının önüne geçilmesi için toplum bilinçlendirilmelidir. Örneğin, içme suyunun tarım alanlarında kullanılmasının önüne geçilmeli, tarımsal alanlarda sadece tarım için kullanılacak su sistemleri geliştirilmelidir.

Bir kentsel ve kırsal yerleşim yerinin planlanmasında pek çok faktörün dikkate alınması gerekir. Bunların başında su, toprak, enerji kaynakları, ve ulaşım sistemlerinin uzun dönem ihtiyaçlarının dikkate alınarak planlanması gerekmektedir. Temelde su mühendisliği ile doğrudan yapılan çalışmalar dikkate alınarak, çarpık ve hızlı kentleşmede yaşanan yanlış ve eksik su planlamasının önüne geçilmelidir.

Su kaynaklarının sağlıklı şekilde kullanılması doğru bir planlama ve teknikle ancak gerçekleştirilebilir. Bunun için de bölgelerin ihtiyacı olan suyun planlanmasında bilimsel yöntemler uygulanmalıdır.

Su kaynakları bir havzadaki yeraltı ve yerüstü sularının toplamı olarak tanımlanabilir. Bir havzadaki su kaynaklarından faydalanılması ve zararlarının önlenmesi için gerekli alt yapı inşaatlarının yapılmasına su kaynaklarının geliştirilmesi denir. Su kaynaklarının geliştirilmesi ardışık kademeli bir çalışmadır. Bu çalışmalar aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1- Etüt: Etüt ve fizibilite çalışmaları ile su kaynaklarının korunması için ön çalışmalar yapılmalıdır.

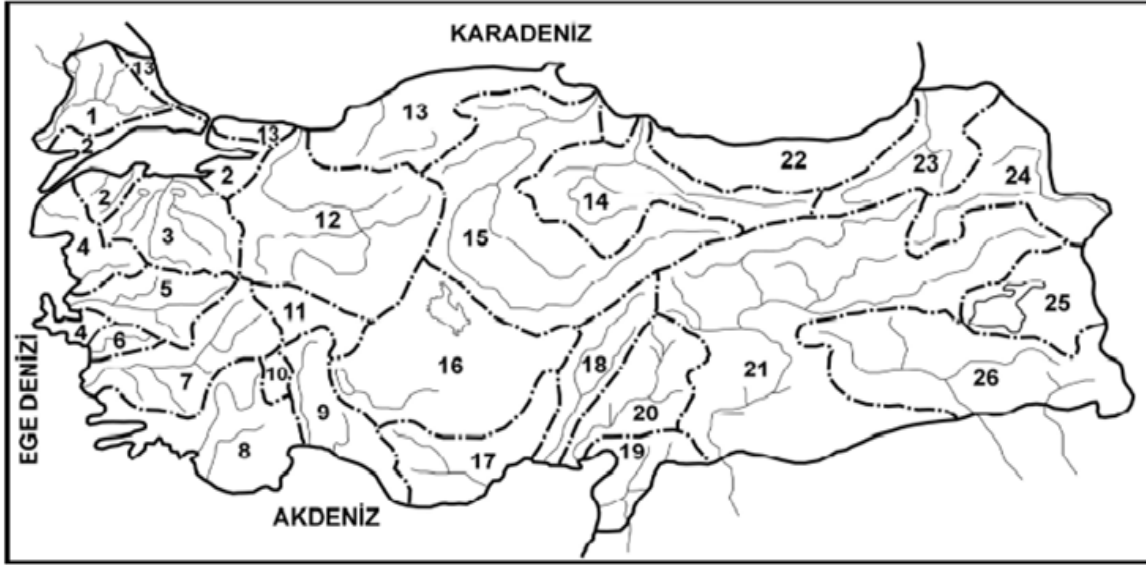
2- Planlama: Su kaynaklarının planlaması yapılırken gelecek yıllardaki nüfus, sanayi, tarım ve hayvancılık gibi faktörler göz önünde tutulmalıdır.

3- Projelendirme: Projelendirme çalışmalarında mühendislik bilimindeki en son gelişmeler dikkate alınmalıdır. Proje süresi, işletme ve bakım maliyetlerinin hepsi dahil edilmelidir.

4- İnşaat: Plan ve projelendirme safhasından sonra, işletmenin inşaat dönemi başlar. İnşaat çalışmalarında her türlü malzeme ve işçilikte işletme süreci boyunca zarar görmeyecek şekilde çalışmalar yapılır.

5- İşletme ve bakım: İşletme kullanıma hazır hale geldiğinde her türlü koruma, bakım ve onarım ile sistem kontrol altında tutulmalıdır. Su kaynaklarının geliştirilmesi için bütün bu faktörler titizlikle incelenmeli ve pratikte uygulanmalıdır.

Şekil 1.1. Büyük akarsu havzaları

Tablo 1.1. Büyük akarsu havzaları

1.Meriç Ergene Havzası	10. Burdur Gölü Havzası	19. Asi Hatay Havzası
2.Marmara Havzası	11. Akarçay (Afyon) Havzası	20. Ceyhan Havzası
3.Susurluk Havzası	12. Sakarya Havzası	21. Fırat Havzası
4.Kuzey Ege Havzası	13. Batı Karadeniz Havzası	22. Doğu Karadeniz Havzası
5. Gediz Havzası	14. Yeşilirmak Havzası	23. Çoruh Havzası
6. Küçük Menderes Havzası	15. Kızılırmak Havzası	24. Aras Havzası
7. Büyük Menderes Havzası	16. Konya (Orta Anadolu) Havzası	25. Van Havzası
8. Batı Akdeniz Havzası	17. Doğu Akdeniz Havzası	26. Dicle Havzası
9. Antalya (Orta Akdeniz) Havzası	18. Seyhan Havzası	

Türkiye'de 26 havza vardır. Bunların konumları Şekil 1.1. de görülmektedir.

Su kaynakları planlama çalışmaları önceleri, ihtiyaç olan yerlere su temin etmek en önemli görev olarak düşünülüyordu. Daha sonra bu anlayış, çevresel koruma amacıyla birleştirilerek yürütülmeye çalışıldı. Bugün planlama amaçlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- 1- Su temin etmek
- 2- Çevresel tahribatı önlemek
- 3- Teknik ve ekonomik uygunluk
- 4- Sürdürülebilirlik

Bu çerçevede su kaynaklarının planlamasını; toplumsal, çevresel ve endüstriyel ihtiyaçları karşılamak için fiziksel gelişmenin teknik ve ekonomik olarak planlanması olarak tanımlanabilir. Su kaynaklarının planlanması aşamasında uzun vadeli projeler üretilerek ve sürdürülebilirliği esas alan büyük ölçekli çalışmalar yapılmalıdır.

Türkiye'de Orman ve Su İşleri Bakanlığı, DSİ, ve Su Yönetimi Genel Müdürlüğü su kaynaklarının planlanması ve yönetiminden sorumlu kuruluşlardır. Ayrıca İller Bankası da kentlerde su yönetimi ve atık suların uzaklaştırılma projelerinin hazırlamakla ve denetlemekle yükümlüdür. Büyük şehirlerdeki İSKİ, ASKİ, BUSKİ, ESKİ gibi su yönetimleri de kentlerde içme ve kullanma suyu temini ve atık suların uzaklaştırılmasıyla görevli kuruluşlardır. Bu kuruluşlar koruma ve kullanma gereksinimi esas alınarak bir planlama yapmak durumundadır.

Türkiye'nin AB'ye aday bir ülke olması nedeniyle, AB'nin su kaynakları ve yönetimiyle aldığı kararların uygulanması yükümlülüğü ile karşı karşıyadır. Bu konuda alınan en önemli karar Avrupa Birliği Su Çerçeve Direktifi'dir (SÇD).

Avrupa Birliği Su Çerçeve Direktifi'nin Ana Prensipleri:

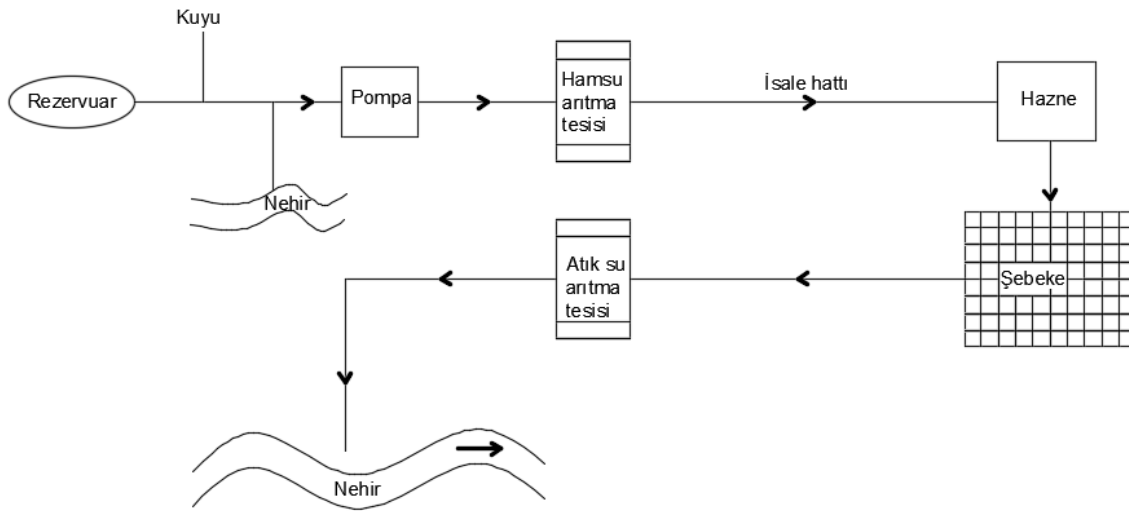
"Suyun adil ücretlendirilmesi,
Sürdürülebilir su kullanımı,
Uluslararası İşbirliği ve Yeni Su Birliği,
Su herkesin konusudur,
Su hassas bir kaynaktır" [2].

"SÇD'nin en önemli özelliklerinden birisi "nehir havza yönetimi" olarak adlandırılan tek bir su kaynakları yönetim sistemi getirmesidir. Buna göre kaynaklar idari veya politik sınırlara göre değil, doğal coğrafik ve hidrolojik esaslara göre belirlenecek nehir havza bölgelerine ayrılarak yönetilecektir. Bazıları ulusal sınırları da aşabilecek her bir "nehir havza bölgesi" için bir "nehir havzası yönetim planı" hazırlanması ve 6 yılda bir güncelleştirilmesi gerekmektedir. Nehir havzası yönetim planı, herhangi bir nehir havzası için amaçlanan hedeflere (ekolojik, kantitatif, kimyasal ve özel koruma alanları ile ilgili) öngörülen zaman dilimleri içerisinde nasıl ulaşılabileceğini gösteren bir dokümandır. Plan, akarsu havzalarının karakteristikleri, toplumsal aktivitelerin söz konusu havzadaki sular üzerindeki etkisi ile ilgili durum tespiti, mevcut yasal düzenlemelerin konan hedeflere ulaşmadaki etkinliği, yetersizlikler veya boşlukların doldurulmasına yönelik önlemleri de içerecektir" [3].

1.2. Su Temini Projesi Tasarım Esasları

Su temini tesisi projelendirilirken, o bölgenin su ihtiyacı öncelikli olarak belirlenmelidir. Yaşam alanlarının büyümesi, nüfus artışı, göç vb. su ihtiyacını arttıran faktörlerdir. Su ihtiyacı belirlenirken; projenin uygulanma süresi, kişi başı günlük su sarfiyatı, ve proje sonundaki nüfus hesaplanmalıdır. Henüz proje hazırlık aşamasındayken etüt, fizibilite, jeolojik çalışmalar detaylı yapılarak bölgenin ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte ve yeterlilikte su ihtiyacının karşılanması gerekir.

Bu faktörler dikkate alınarak, ihtiyaç duyulan debi hesaplanır ve hangi metot kullanılacaksa ona göre bölgenin su ihtiyacı belirlenir. Kaynaktan bir pompa yardımı ile alınan su ham su arıtma tesisinden geçtikten sonra isale hattı ile hazneye aktarılır ve buradan da şebeke ağına dağıtılır. Şebekeden çıkan atık sular, atık su arıtma tesisi yardımıyla arıtıldıktan sonra tekrar kullanılmak üzere doğaya bırakılır. Bu döngü, su kaynaklarının en doğru şekilde kullanılmasını sağlar. Bir su temini tesisi elemanları, Şekil 1.2.'de özetlendiği gibidir. İklim değişikliği ve küresel ısınmanın etkisi ile su kaynakları hızla azalmaktadır. Bununla birlikte suyun daha tasarruflu kullanılması gerekmektedir. Bunu sağlayacak en önemli unsur ise atık su arıtma tesisleridir. Geri dönüşüme katkı sunarak ihtiyaç olan suyu karşılamak gerekir.

Şekil 1.2. Su temini projesi elemanları

1.2.1. Proje süresi

Su ve atık su sistemi, gelecekte makul sayılan bir zaman içinde, önemli ilave ve değişiklikler gerektirmeden, söz konusu meskun bölgenin ihtiyaçlarını karşılayacak bir büyüklükte yapılmalıdır. Bu zamana Proje Süresi denir [4].

Ülkemizde su temini proje süresi İller Bankası yönetmeliğinde belirtildiği üzere 30 yıl olarak hesaplanır. Yani projelendirilecek olan tesis 30 yıl sonraki nüfusun su ihtiyacını karşılayacak yeterlilikte hesaplanır. Proje süresi hesaplanırken, tesisin ömrü, maliyet, kullanım alanları, bölgenin ilerideki değişimi, dikkate alınmalıdır. Proje süresi önemlidir, çünkü yapılacak olan proje bütün dengeleri karşılamalı. Bütün riskler bertaraf edilerek, ihtiyacı karşılayacak yeterlilikte olmalıdır.

1.2.2. Birim su sarfiyatı

Bir kişinin bir günde kullandığı su miktarına birim su sarfiyatı denir. Belirli bir bölgenin su ihtiyacı, o yöredeki insanların bir günde kullandıkları su miktarı ile hesaplanır. İnsan başına su sarfiyatının birimi, lt/kişi/gün'dür, (q) ile gösterilir. Bir insanın içme, kullanma, bulaşık, çamaşır vb. ev işleri için ortalama olarak günde kaç litre su kullandığı bilinmelidir. Genel olarak evlerde kullanılan suyun %35'i banyoda, %30'u tuvalette, %20'si çamaşır ve bulaşık yıkamada, %10'u yemek pişirme ve içme suyu ve %5'i temizlik amacı ile kullanılmaktadır [5].

Birim su sarfiyatı hesaplanırken; bölgenin nüfusu, iklim koşulları, alt yapı sistemleri, bölgedeki ortak yaşam alanları (okul, hastane vb.) dikkate alınmalıdır. Birim su tüketimine etki eden faktörler şunlardır;

- İklim
- Hayat standardı
- Kanalizasyon sisteminin durumu
- Ticari ve sınai faaliyetin tipi
- Su fiyatı
- Özel su tesislerinin mevcut olup olmaması
- Suyun kalitesi
- Su dağıtma sistemindeki basınç
- Su ölçümünün yapılış şekli
- İsale ve şebekede meydana gelen su kayıpları [4].

Ortalama günlük su sarfiyatını (q_{ort}) bulmak için:

Yerleşim yerindeki toplam nüfus ve 1 senede tüketilen toplam su miktarı tespit edilmektedir. Maksimum günlük su sarfiyatı, ortalama günlük su sarfiyatının 1,3-2 katı kadardır. Fakat Türkiye'de, İller Bankası yönetmeliği bu değeri 1,5 olarak almaktadır.

Buna göre 1 yılda kullanılan toplam suyu Q_T ile gösterildiğinde ve nüfusu da N ile ifade edildiğinde;

$$q_{\text{ort}} = \frac{Q_T}{365 \cdot N} \quad (\text{L/N/gün}) \text{ olarak gösterilir.}$$

$$q_{\text{maxgün}} = 1,5 * q_{\text{ort}}$$

$$q_{\text{maxsaat}} = 1,5 * q_{\text{maxgün}}$$

q_{ort} : Ortalama günlük su sarfiyatı

$q_{\text{maxgün}}$: Maksimum günlük su sarfiyatı

q_{maxsaat} : Maksimum saatlik su sarfiyatı

Kişi başına günlük su sarfiyatları

Kişi başına günlük su sarfiyatları, nüfusa bağlı olarak hesaplanır. Ülkemizde kişi başına günlük su sarfiyatları İller Bankası tarafından belirlenmiştir.

Birim su sarfiyatı, su temini tesisinin kurulacağı bölgelerde değişiklikler gösterir. Şehirlerde, ilçelerde, kasabalarda ve daha alt birimlerde birim su sarfiyatları farklıdır. Bunun en büyük sebebi ise bölgelerdeki nüfus artış oranları arasındaki farklılıklardır. Bölgelerde sadece insan su ihtiyacı değil, sanayi, tarım, endüstri gibi alanlarda kullanılan sular da dikkate alınarak hesaplamalar yapılmalıdır. İller bankası tarafından önerilen günlük su tüketimleri Tablo 1.2.'de verilmiştir.

Tablo 1.2 Kişi başı günlük su sarfiyatları (İller Bankası, 2017)

Nüfus	Qmax (L/N/gün)
≤3000	90
3001-5000	90-100
5001-10000	100-120
10001-30000	120-150
30001-50000	150-180
50001-100000	180-250

Nüfusun sürekli artması beraberinde günlük su kullanımı da artırmaktadır. Bununla birlikte günlük su ihtiyacı ve tüketimi de artmaktadır. Su temini projelendirilirken nüfus değişimi ve artışı takip edilir.

1.2.3. Nüfus tahminleri

Su temini tesislerinin projelendirilmesinde doğru nüfus tahminlerinin yapılması oldukça önemlidir. Nüfus tahminleri yapılırken bölgenin gelişimi, sanayi, ticaret, tarım, hayvancılık vb. konuları da dikkate alınır. Çünkü nüfusu en çok etkileyen faktörler ekonomik ihtiyaçlardır, bu ihtiyaçların karşılanması için de iş gücünün fazla olduğu yaşam alanları tercih edilir.

Uzun dönemli ihtiyaçları karşılaması gerektiği düşünüldüğünde nüfus tahminleri için çeşitli metotlar geliştirilmiş ve uygulanmıştır. Bu metotlardan en çok İller Bankası metodu kullanılmaktadır ülkemizde.

Nüfus Tahmin Metotları

• Aritmetik artış metodu

$$N_G = N_S + (k_a * (t_G - t_S))$$

$$k_a = \frac{(N_S - N_E)}{(t_S - t_E)}$$

N_G = Gelecekteki nüfus sayısı

N_S = Son nüfus sayısı

N_E = Eski nüfus sayısı

k_a = Nüfus artış hızı

t_G = Gelecekteki nüfusun hesap yılı

t_S = Son hesaplanan nüfus yılı

t_E = Eski hesaplanan nüfus yılı

• Geometrik artış metodu

$$N_G = N_S * e^{r * (t_G - t_S)}$$

$$r = \frac{(\ln N_S - \ln N_E)}{(t_S - t_E)}$$

N_G = Gelecekteki nüfus sayısı

r = nüfus artış hızı

N_S = Son nüfus sayısı

N_e = Eski nüfus sayısı

t_G = Gelecekteki nüfusun hesap yılı

t_S = Son hesaplanan nüfus yılı

t_E = Eski hesaplanan nüfus yılı

• İller Bankası metodu

$$N_g = N_y \left(1 + \frac{P}{100}\right)^{30+n}$$

$$P = \left(\sqrt[a]{\frac{N_y}{N_e}} - 1 \right) * 100$$

N_g = Gelecekteki nüfus sayısı

N_y = Son hesaplanan nüfus sayısı

N_e = Eski nüfus sayısı

n = iki nüfus sayımı arasındaki fark (yıl)

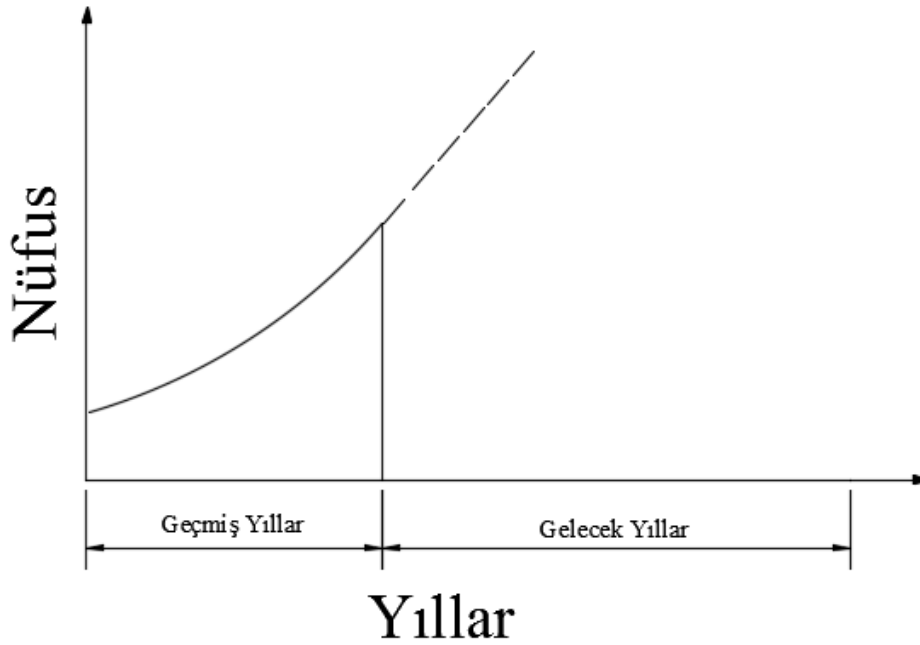
a = Bu iki nüfus sayımı arasındaki yılların sayısı

P = Nüfus artış yüzdesi

• Grafik metodu

Bu metotta söz konusu yerleşim yerinin gelecekteki büyümesinin, mukayese şehirlerinin geçmişteki büyümesine benzer şekilde meydana geleceği kabul edilir [4].

Grafik metodu ile nüfus tahmini yapılırken ilk önce bölgenin geçmiş yıllardaki nüfusu sayımlarının tarihleri ile birlikte grafiğe aktarılır. Daha sonra nüfus tahmini yapılacak bölgeye istatistik olarak benzeyen başka bir bölgenin nüfus-zaman grafiğinin benzer olduğu kabul edilerek karşılaştırma yapılır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta, kıyas yapılan bölgenin nüfusu tahmin edilecek olan bölgeden daha büyük olmasıdır.

Şekil 1.3. Grafik metodu örnek

Nüfus Yoğunluğu

Sağlıklı bir su tesisi şebeke sisteminde nüfus yoğunlukları bilinmelidir. Bölgelerin nüfus yoğunluğu hesaplanırken yerleşim yerinin toplam alanı ile nüfusu bilinmelidir. Yani m^2 'ye düşen kişi sayısı hesaplanır. Bu değerler değişkenlik gösterir. Köyler, kasabalar ve şehirlerdeki insan sayısı ve yerleşim alanı farklıdır. Şehirlerde nüfusun artması ve yerleşim alanlarının sınırlı olması nedeni ile nüfus yoğunluğu daha fazladır. Bu durumda su temini tesislerinin bu faktörleri de göz önünde bulundurarak projelendirilmesi yapılır.

1.3. Suların İletilmesi (İsale)

Suyun, kaynaktan alınıp şehirdeki arıtma tesisiyle depoya kadar ulaşmasını sağlayan sisteme İsale Hattı denir. İsale hatları, suyun akım şekline göre basınçlı, serbest yüzeyli veya kısmen basınçlı serbest yüzeyli olabilir. Genellikle serbest yüzeyli akımlı isale hatları; kanallar, viyadükler, galeriler veya tüneller olabilir. Basınçlı isale hatları ise; borular, basınçlı galeri, tüneller ve sifonlardır.

1.3.1. İsale hattı tipleri

- Serbest Yüzeyli İsale Hatları
- Basınçlı İsale Hatları

Serbest yüzeyli iletim hatları

Serbest yüzeyli iletim hatlarında su, normal atmosfer basıncında akar ve piyezometrik kot, su yüzeyine paraleldir. Daha önceki dönemlerde çok kullanılmakla beraber, şimdilerde maliyet ve işletme bakımları da düşünüldüğünde pek tercih edilmeyen sistemlerdir. Günümüzde tarımsal alanlarda daha çok kullanılmakta ve yerini yavaş yavaş basınçlı isale hatlarına bırakmaktadır.

Basınçsız isalelerin işletme elemanları:

- Galerilerde muayene ve bakım için 300 ile 400 m'de bir baca konur.
- Galeriler içinde birikmesi muhtemel havanın tahliyesi için bazı kısımlarda vantuz vazifesini gören borular teşkil edilir.
- Tesis taşkınlardan korumak için uygun yerlere dolu savak inşa edilir.
- Gerektiğinde galeriyi boşaltmak için bazı yerlere tahliye tertibatları inşa edilir.

Serbest yüzeyli isale hatlarının her iki tarafında en az 30 m mesafede bir koruma şeridi teşkil edilmelidir. Bu koruma şeridinde çevre sağlığına zararlı hiçbir faaliyet ve yapıya müsaade edilmez.

Basınçlı İsale Hattı

Suyun belli bir basınç altında iletilmesi günümüz koşullarında önemli bir gelişme olarak görülmektedir. Basınçsız isale hatlarında yaşanan sorunları çözerek suyun daha kaliteli, temiz iletilmesi sağlanmıştır. Tesislerin daha az maliyetle projelendirilmesi ve uygulamaya sokulması en büyük artılarıdır. Belli bir basınç altında iletilen sularda kirlenme önemli oranda azaltılarak daha sağlıklı ve hijyenik koşullarda dağıtılması sağlanmıştır. Sistemin inşası daha pratik ve boruların döşenmesi daha kolay bir hale gelmiştir.

Basınçlı isale hatları üç grupta incelenir:

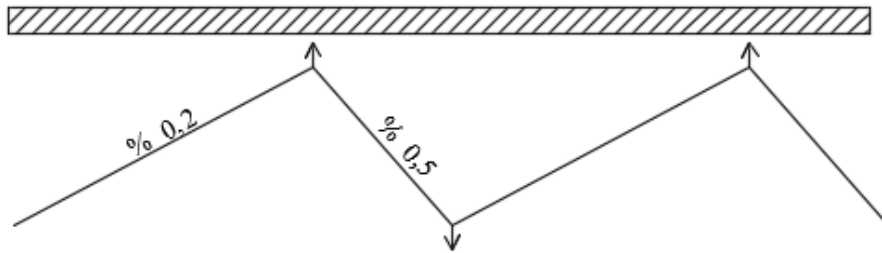
- 1. Cazibeli İletim:** Eğer suyun iletileceği deponun kotu şebekenin en yüksek noktasındaki kottan yüksekte ise cazibeli iletim olur. Projelendirmelerde cazibeli iletimin olması istenir. Maliyet ve işletme bakımının daha kolay olmasından dolayı.
- 2. Terfili (Pompa) İletim:** Eğer suyun iletileceği deponun kotu şebekenin en yüksek noktasındaki kottan düşükse su bir pompa yardımıyla şebekeye dağıtılır.

3. Kısmen cazibeli, kısmen terfili İletim: Şebekedeki su kotu belli yerlerde depo kotundan düşük ise cazibeli, belli yerlerde depo kotundan yüksek ise pompa yardımıyla iletilir. Bu durumda iki sistem beraber kullanılır.

1.3.2. İsale hattında güzergah tespiti

İsale hatları tasarlanırken, ilk yapılması gereken boru hatlarının ve diğer işletme elemanlarının yerlerinin proje üzerinden belirlenmesidir. Depo ile şebeke arasındaki mesafenin az olmasına dikkat edilmelidir. İsale hattı güzergahında kot farkının olabildiğince az olmasına dikkat edilmelidir. İsale hattı güzergahında boru hattının keskin yön değişimlerinin az olması önemlidir.

İsale hattı güzergahı tespit edilirken, jeolojik ve topografik verilerden faydalanılır. İsale hattının döşeneceği istikamette boruların yere paralel olmamasına dikkat edilmelidir, çünkü olması ihtimal bir durumda borudaki suyu tahliye etmek zor olacaktır. Her zaman az da olsa meyil verilerek borular döşenir.

Şekil 1.4. Güzergah tespiti

1.3.3. Yerçekimi ile İletim

Nehir, yer altı suyu kotunun şebeke deposu giriş kotundan olabildiğince yüksek olduğu durumlarda su cazibe ile iletilir. Yerçekimi ile iletimde isale boruları pafta üzerinde çizilir, piyezometrik kot belirlenir. Yük kayıplarına ve hesap debisine göre boru çapı belirlenir. Boru çapı hesaplanırken; debi, hız, ve yük kayıpları dikkate alınır.

Yerçekimi ile iletim terfili iletme göre daha az maliyetlidir. Şebeke sistemlerinde öncelikli hedef suyun cazibe ile iletilmesidir. Daha az inşaa ve işletme maliyetleri ortaya çıkar. Suyun cazibe ile akması depoların kurulmasına gerek kalmadığı durumlardır, bu da daha az maliyet demektir. Daha sonra şebekede kullanılacak borular da terfili iletme nazaran daha küçük çaplı olabilir. Yerçekimi ile iletimde boru çapı hesaplanırken şu formüller kullanılır;

Darcy-Weisbach denklemi:

$$h_k = \lambda \cdot \frac{L}{D} \cdot \frac{V^2}{2g}$$

λ : pürüzlülük katsayısı

Δh : yük kaybı (m),

L : boru boyu (m),

D : boru çapı (m),

V : ortalama hız (m/sn).

Hazen Williams denklemi:

$$V = 0,85 \cdot C \cdot R^{0,63} \cdot J^{0,54}$$

$$Q = 0,279 \cdot C \cdot D^{2,63} \cdot J^{0,54}$$

V su hızı (m/sn),

Q debi (m³ /sn),

D boru çapı (m),

J hidrolik eğim,

C Hazen katsayısını göstermektedir.

Prandtl Colebrook denklemi:

$$V = \left[-2 \log \left(\frac{2,51 \cdot \gamma}{D \cdot \sqrt{2 \cdot g \cdot j \cdot D}} + \frac{K/D}{3,71} \right) \right] \cdot \sqrt{2 \cdot g \cdot j \cdot D} \quad [6].$$

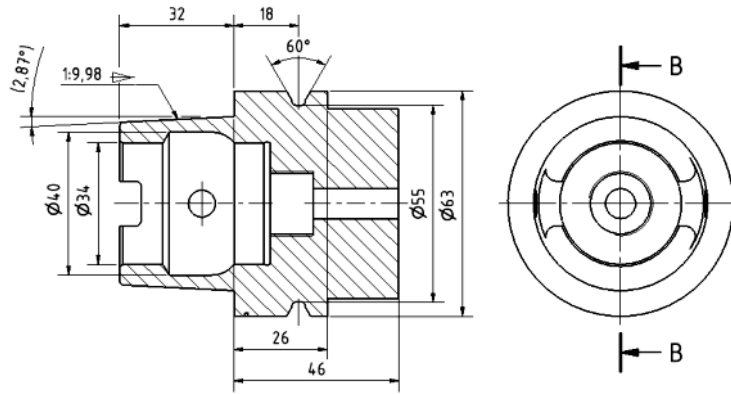
Cazibeli isalede donatım elemanları

Cazibeli isale hatlarında kullanılan başlıca donatım elemanları vanalar, vantuzlar (hava vanaları), maslaklar ve tespit kitleleridir. İşletme elemanları şebeke inşaatı sırasında ihtiyaç olan derinliklere göre toprak altında kalsa dahi, önemli ve ağır yollar, demiryolları, havaalanları gibi zemine çok fazla basıncın olduğu yerlerde toprak içerisinde belli bir korumaya almak işletme emniyeti açısından da oldukça önemlidir.

Vanalar

Vanalar debinin ayarlanmasında veya hattın kapatılıp açılmasında kullanılan elemanlardır. Cazibeli isale hatlarında kullanılan elemanlardan biri vanalardır. Su sistemi yönetimi kapsamında şebeke hatlarında ve izolasyon bölgelerinde, mutlak sızdırmazlık sağlanması için elastomer yataklı sürgülü vana kullanılır. Bu vanalar; sfero dökme demir gövdeli, volkanizasyon sistemi ile üretilmiş elastomer kaplama sistemine sahip,

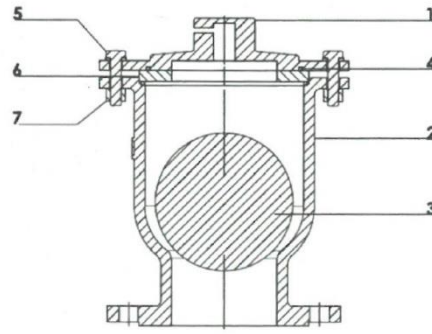
boyutlandırma olarak F4/F5 sınıfı, iç ve dış boyası insan sağlığına zararlı içerik barındırmayan sertifikalı, tam açık veya tam kapalı basınç kırıcı olarak kullanılmayacak şekilde olmalıdır. Bağlantı elemanları ile cıvatalar paslanmaz çelikten olmalıdır. Şebekelerdeki düşük kotlu noktalarda ise suyu boşaltmak için tahliye odası, tahliye vanası ve tahliye ayağı yapılır [7].

Şekil 1.5. Örnek vana kesiti

Vantuzlar (hava vanaları)

"Basınçlı sistemlerde iletim hattının depoya doğru ilerlemesi sırasında engebeli araziye taklit ederek kıvrım yapmak zorunda kalması sistemde tepe ve çukur noktaların oluşmasına yol açar. Basınçlı kapalı sistemlerde basınç altında erimiş olan gazlar, basıncın azalmasıyla serbest hâle geçerek tepe noktalarında birikebilir ve bu gaz kabarcıkları bazen akımın engellenmesini sağlayacak kadar fazla olabilir. Bunların alınması için otomatik olarak çalışan vantuzlar yapılmaktadır. Eğer basınç azsa bu kez hava bacaları yapılır ve özel vana mekanizması ile hava boşaltılır" [7].

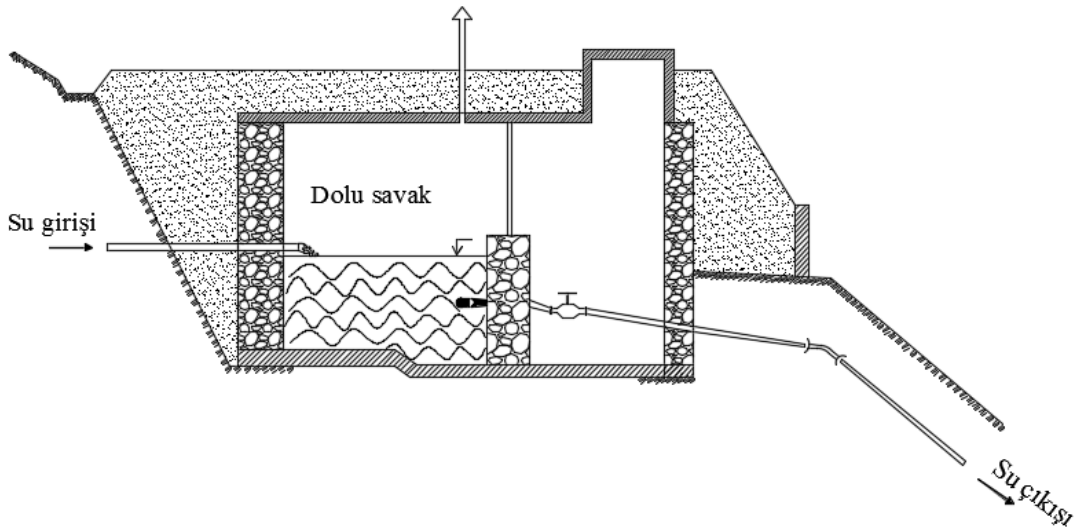
TEK KÜRELİ VANTUZ MALZEME LİSTESİ

NO	PARÇA ADI	MALZEME
1	GÖVDE	GG 25 & GGG 40
2	KAPAK	GG 25 & GGG 40
3	YÜZEY KÜRE	POLYAMİD + EPDM
4	KAPAK CONTASI	NBR
5	CİVATA	8.8 ÇELİK GALVANİZ
6	ARA KAPAK	GG 25 & GGG 40
7	SOMUN	8.8 ÇELİK GALVANİZ

Şekil 1.6. Örnek vantuz kesiti

Maslaklar (basınç düşürücüler)

Maslakların basınç düşürücülerdir. Su basıncının yüksek olduğu isale hatlarında proje maliyetini azaltmak için maslaklar kullanılır. Çünkü basıncın yüksek olması durumunda, bu basınca dayanabilecek yüksek maliyetli boruların kullanılması gerekir. Maslaklar giriş, çıkış, boşaltma boruları ve dolu savaktan oluşan yapılardır. Maslakların kotu belirlenirken asgari olarak mansap kotundan yüksek olmalıdır. Maslaklar dairesel veya dikdörtgen (Şekil 1.7.) olarak projelendirilebilirler. Kaynaktan gelen su, basıncın yüksek olduğu noktaya kurulan maslağa girer ve maslak içerisindeki sistemde basınç düşürülerek normal akışına devam eder.

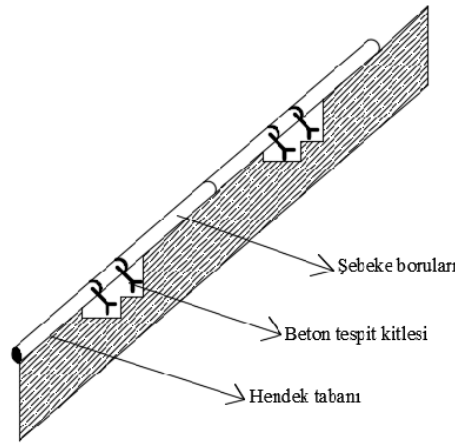
Şekil 1.7. Maslak

Tespit kitleleri

Eğimli arazilerde şebeke borularının geçirilmesinin gerektiği durumlarda şebeke boru hattının, eğimden dolayı boruların kaymasının ve birbirinden ayrılmasını engellemek için şebeke borusu altına konulan yapılara tespit kitlesi denir.

Eğimli arazide, kaymayı önlemek için, beton tespit kitlelerine boruların bileziklerle bağlanması gerekir (Şekil 1.8.). Eğimin %20'den büyük olması halinde her boruya bir tespit kitlesi bağlanır.

Genellikle şebeke boru hatlarının dik eğimli arazilerden geçirilmesi istenmez, fakat başka bir geçiş noktasının olmaması durumunda bu tip araziler üzerinden hat geçirilecekse mutlaka tespit kitleleri kullanılmalıdır. Olası toprak kaymaları veya boruların birbiri ile bağlantılarının kopması durumunda maddi zararlar ortaya çıkar, bunun önlenmesi için tespit kitleleri kullanılmalıdır.

Şekil 1.8. Tespit Kitlesi

1.3.4. Terfilî İsale

İsale hatlarında, kaynak kotunun depo kotundan düşük olduğu durumlarda su, bir pompa yardımıyla şebeke ana deposuna taşınır ve şebekeye bu şekilde dağıtılır. Günümüzde suyun pompa yardımıyla değil de cazibe ile iletilmesi tercih edilir. Sebebi ise terfilî isalelerde maliyet ve işletme bakımları daha fazla olmasıdır. Coğrafi koşulların cazibe ile iletme müsaade etmediği durumlarda bu sistemler kullanılır. Fakat sistemin arızalara sebebiyet vermemesi için depo kurulacak yerin isale hattı ile şebeke arasındaki yeri ve kotu, topografik ve jeolojik araştırmalarla tespit edilmelidir. Y.A.S.'nin düşük olmasına dikkat edilmelidir.

Pompa sayısı ve seçimi

• Her terfi merkezi için biri yedek olmak üzere en az iki pompa seçilir. Aynı karakterde olan pompalar sıra ile çalıştırılır.

Pompa gücü ve enerji sarfiyatının hesabı için, en fazla su sarf edilen bir yaz gününe ait Max Q_G debisini hesaba katmak gerekir. Zira böyle bir günün gecesinde pompalar 12 saat süre ile o günün toplam ihtiyacını basmaktadır [4]. Gerekli pompa gücü;

• Buhar beygiri cinsinden: $N = \frac{Q \cdot H}{75 \cdot \mu}$

• Kwat-saat cinsinden: $N = \frac{Q \cdot H}{102 \cdot \mu}$

Q: Terfi debisi (lt/sn)

H: Basma yüksekliği

μ : Toplam randıman

N: Pompa gücü

Pistonlu pompalarda $Q/H < 1/30 - 1/50$ için ekonomiktir.

Pompa seçiminde aşağıdaki faktörler göz önünde tutulur:

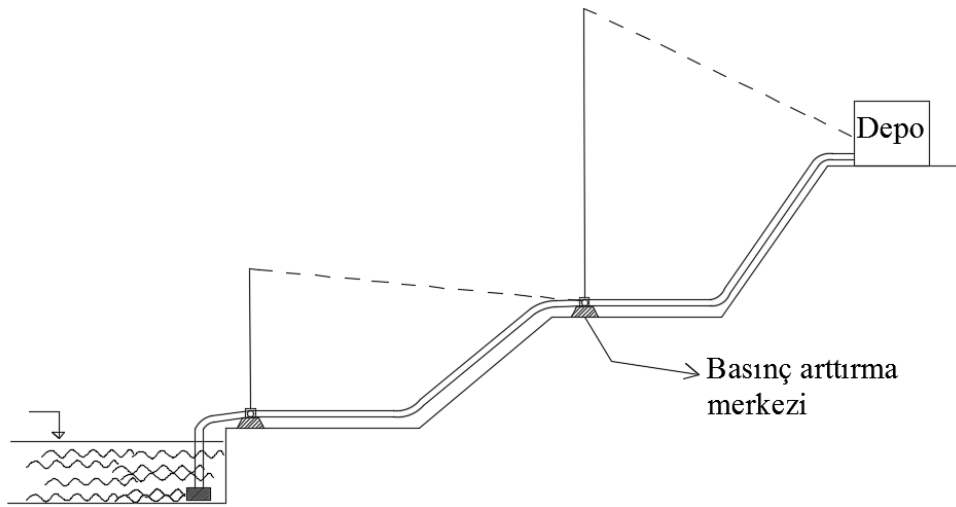
- Günlük su ihtiyacı: Bir günde kullanılacak olan su miktarına göre gerekli sayıda pompa yerleştirilir. Yerleşim bölgesinin gelecekteki nüfus hesabı yapılarak günlük su ihtiyacı değerlerine ulaşılır.
- En fazla su sarf edilen günde pompaların çalışma süresi: Sayısal analizlerle birlikte en fazla hangi günlerde ve saatlerde fazla su ihtiyacı varsa ona göre pompa çalışma saatleri belirlenir.
- Elektrik enerjisinin gündüz ve gece saatlerindeki fiyatı: Maliyetler de hesaplanarak enerjiden tasarruf edilecek şekilde seçilir.
- Kaynağın verimi: Kaynağın verimi ne kadar fazla ise pompa sayısı da ona göre belirlenir.
- Mümkün olan işletme kapasitesi: Yerleşim bölgesindeki ihtiyacı karşılayacak şekilde hesaplamalar yapılır, pompa sayısı da işletme kapasitesine göre belirlenir.
- Terfi borusunda kabul edilebilecek yük kaybı ve terfi yüksekliği [6].

Basınç Artırma Merkezleri

"İhtiyaç debisinin proje süresinden daha kısa bir sürede artması sonucu mevcut isale hattından geçen debinin artırılması gerekebilir. Bu fazla debiyi borudan iletmek için terfi yüksekliğinin artırılması gereklidir. Çoğu zaman bu fazla basınç, mevcut borunun işletme

basıncını geçer. Bu taktirde hat üzerinde uygun bir yerde bir pompa tesisi daha teşkil edilir. Bu pompa tesisine “basınç artırma merkezi” denir” [6].

Bir şebeke bölgesi içinde su sarf eden yerler, mesela engebeli arazide kurulmuş meskun bölgelerde olduğu gibi, birbirinden çok farklı kotlarda bulunuyorsa veya bu bölgede yüksek binalar varsa, basınç yükseltme tesisleri söz konusu olur. Böyle hallerde esas pompaların ileti yüksekliği, alçakta bulunan basınç bölgesine göre ayarlanır ve daha yukarda bulunan bölge için gerekli işletme basıncı, lüzumlu görülen yerlerde tesis edilen basınç artırma tesisleri tarafından sağlanır [4].

Şekil 1.9. Örnek bir basınç artırma merkezi

Denge (Hava) Bacaları

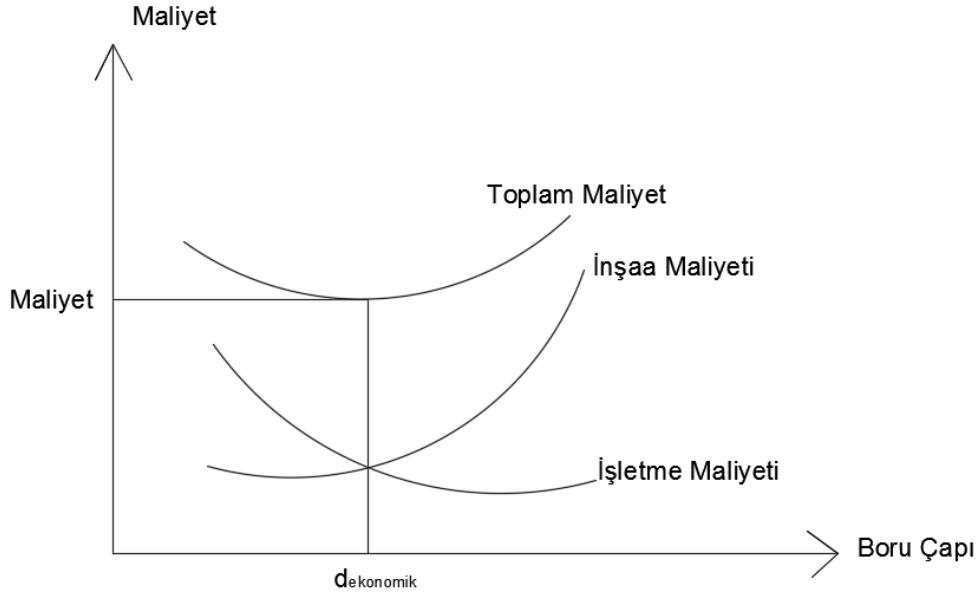
"Denge bacaları basınçlı çalışan su iletim hatlarında basınç dalgalarını sönmüleyerek kontrol altında tutar, akımın stabilizasyonunu ve hız kontrolünü düzenler. Denge bacası gerekmesi halinde lüzumlu hidrolik hesaplar yapılip betonarme hesap ve teçhizat çalışmaları verilir. Denge bacaları, topoğrafik koşullara ve zeminin yapısına bağlı olarak gömülü, yarı gömülü veya açıkta inşa edilirler. Denge bacasının yeterli bir kesit alanına sahip olması gerekmektedir. Denge bacasındaki su seviyesinin aşırı düşmesi (alçalma) durumunda boru hattına hava kaçmaması için taban kotunun buna göre belirlenmesi gerekir" [8].

Ekonomik Boru Çapı Hesabı

Terfili isalelerde proje maliyetini düşürmek için çeşitli yollar vardır. Bunlardan birisi de ekonomik bir boru çapının seçilmesidir. Şekil 1.10.'da görüldüğü üzere toplam maliyet hesaplanırken inşaat maliyeti ve işletme maliyetinin toplamı dikkate alınır. Boru çapı arttıkça toplam maliyet de artmakta, inşaat maliyeti artarken işletme maliyeti azalır.

Bunun sebebi ise boru çapı büyüdükçe boru içerisindeki yük kaybının azalmasıdır. Bunun için ekonomik boru çapı hesaplanırken bütün maliyetler düşünülmesi ve hesaplara dahil edilmelidir.

Şekil 1.10. Ekonomik boru çapı

Ekonomik boru çapı Şekil 1.10.'da gösterildiği gibi hesaplanabilirken diğer taraftan ön yaklaşım olarak "Bresse Formülü" ile de hesaplanır. Bu formül ise:

$$d_{\text{ekonomik}} = (1,35 - 1,5) \cdot \sqrt{Q}$$

1.3.5. Kombine iletim (terfili ve cazibeli)

Su, iletim hattının bir kısmını cazibe ile iletiyor, sonra terfili iletme geçiyorsa bu tür iletimlere kombine iletim denilmektedir.

1.4. İçme Suyu Hazneleri

Su hazneleri, iletilen ve ihtiyaç yerine dağıtılan debiler arasındaki farkı dengeleyen ve böylece su alma, tasfiye ve pompa tesisleri ile isale hattının maksimum debisine göre boyutlandırılmalarını mümkün kılan yapılardır. Şebekede gerekli basıncı temin eden bir yüksekliğe konurlar. Sağlık, teknik ve işletmecilik bakımlarından gerekli şartları sağlayacak bir yapıda inşaa edilirler [4].

İsale hatlarıyla şebeke arasında bir nevi köprü görevi gören hazneler dengeleme yapılarıdır. Cazibeli iletim, terfili iletim ve kombine iletimde hazne inşaatı genellikle gereklidir. Hazneler şebekedeki en yüksek ve en düşük kotların belirlenmesi ile yapılır. En

yüksek ve en düşük kotlar arasındaki fark 50 metreden fazla olması durumunda şebeke bölümlere ayrılmalıdır.

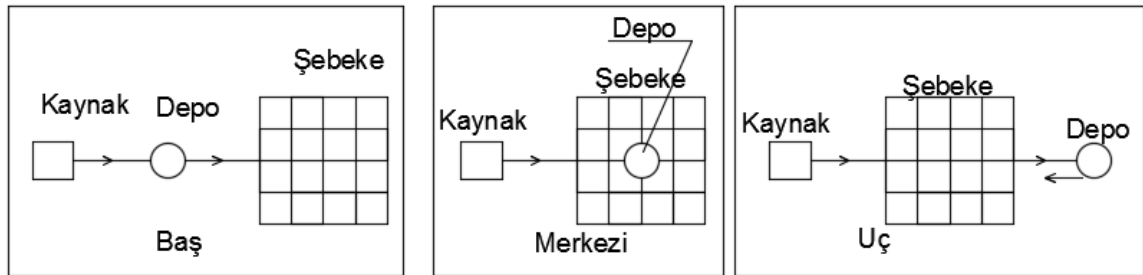
1.4.1. Deponun rolü ve inşa maksatları

Sürekli akım halindeki veya göldeki bir kaynaktan alınan su ile bir yerleşim yerinin su temini projesi yapılamaz. Depolar basıncın belli bir seviyede olması ve işletme kolaylığı bakımından gereklidir. Depolar sarfiyatları dengelemek, işletmeyi emniyete almak, şebeke için gerekli basıncı sağlamak ve yangın suyunu temin etmek amacıyla yapılır.

Haznelerin giriş ve çıkış boruları ile, dolu ve dip savaklar ve bunların üzerindeki çeşitli işletme elemanları, manevra odası adı verilen bir bölme içerisinde toplanır. Bu odaya verilecek boyut, bu donatımı içine alacak ve rahatça çalışabilecek şekilde tayin edilir [4].

1.4.2. Depo yeri

Deponun plandaki yeri şebekeye yakın ve merkezi bir yerde olmalıdır. Deponun kotu ise şebekenin minimum ve maksimum kotlarına göre belirlenir.

Şekil 1.11. Depoların kurulduğu yerlere göre şebeke tasarımı

Sürtünme kayıplarının en aza indirilmesi için depo şebekeye yakın bir yere inşa edilmelidir. Şebeke ağına eşit bir şekilde dağıtım yapacak noktada olmalıdır. Depo iyi bir şekilde izole edilmeli ve korunmalıdır. Gerekli bakımları zamanında ve tam yapılmalıdır. Kaynak ile şebeke arasında bir köprü görevi gördüğü için planlamada dikkat edilmelidir. Şekil 1.11.'de görüldüğü gibi depolar; baş depo, merkezi depo ve uç depo olarak üç şekilde tasarlanır.

1.4.3. Su derinlikleri ve hazne kotunun tayini

Depolar besledikleri şebeke bölgesinin ağırlık merkezine yakın bir yerde düşünülmelidir. Depo kotları belirlenirken, beslenecek şebekenin en alt kotlarına göre en

fazla 80 metre yukarıda olabileceği ve üst kotlarda ise borularda yeterli işletme basıncını sağlayabilecek konumda olmasına dikkat edilmelidir.

Tablo 1.3. Gömme depo hacmine göre su yükseklikleri (İller Bankası)

Gömme Depo Hacmi (m ³)	Su Yüksekliği h, (m)
50 - 350	3,00
400 - 500	3,50
600 - 900	4,00
1000 - 2000	5,00
>2000	6,00

Hazne kotu tayin edilirken iki husus önemlidir; eğer hazne yüksek bir noktaya konumlandırılırsa pompa masrafları yüksek, işletme masrafları düşük olacaktır. Çünkü hesap edilen yük kayıpları için elde bulunan veriler, küçük çaplı boruların kullanılmasına imkan kılacaktır. Diğer taraftan hazne daha küçük bir kotta konumlandırılırsa, işletme masrafları düşük, tesis masrafları yüksek olacaktır. Bundan sebeptir ki hazne kotu tayin edilirken, işletme ve tesis maliyetlerinin toplamı göz önünde bulundurulur ve buna mukabil ekonomik olan proje seçilmelidir.

Depo yapılacak yerin jeolojik durumu ayrıntılı olarak incelenir. İçme suyu sistemi içinde çok önemli bir ünite olarak deponun riskli zeminlerde inşa edilmemesi gerekir.

1.4.4. Hazne hacimleri

Su tüketimindeki değişiklikler (pik değerler), dengeleme ve yangın rezervi dikkate alınarak depo hacimleri saptanır. Depo hacmi hesaplanırken cazibeli iletimde günlük su ihtiyacının en az 1/3'ü, terfili iletimlerde ise günlük ihtiyacın en az 1/4'ü dikkate alınır. Ayrıca yangın rezervi eklenir.

Depo hacmi, $V_h = \frac{Q \cdot T}{K \cdot 1000} + V_y$ şeklinde formüle edilebilir.

V_h = Hesaplanan Depo Hacmi (m³)

Q = Gelecekteki Su İhtiyacı (lt/sn)

T = Bir Günlük Zaman (sn)

K = İletime Bağlı Katsayı (cazibeli iletimde 3 terfili iletimde 4)

V_y = Yangın İçin Gerekli Hacim (m³)

Yangın hacmi hesaplanırken aynı anda olabilecek yangın sayısı ve yangının süresi dikkate alınarak şebeke esas borularından çekilecek su miktarı, şebeke büyüklüğüne veya nüfus büyüklüğüne göre öngörülmüştür.

Tablo 1.4. İçme suyu projelerinde kullanılacak yangın suyu miktarı, süresi ve adedi (İller Bankası, 2017)

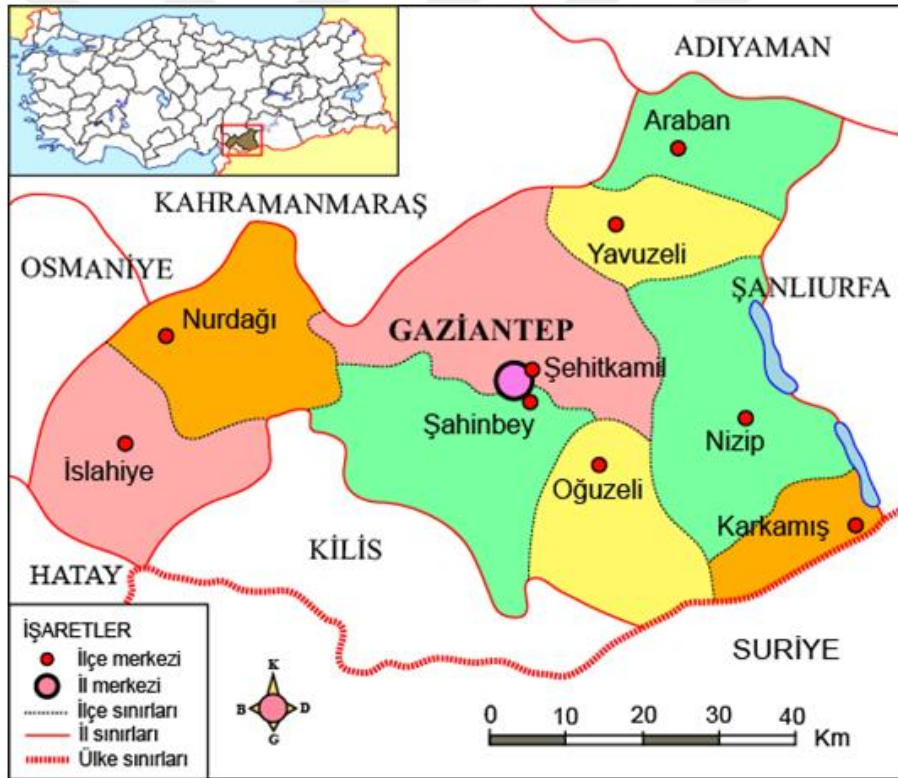
Eş Zamanlı Yangın Sayısı	Yangın Süresi (sa)	Yangın Başına Yangın Suyu Miktarı (lt/sn)		Yangın Suyun Hacmi (m ³)	
		İki Katlı Binaların Olduğu Yerleşim Alanı	Üç Kat ve Üzeri Binaların Olduğu Yerleşim Alanı	İki Katlı Binaların Olduğu Yerleşim Alanı	Üç Kat ve Üzeri Binaların Olduğu Yerleşim Alanı
1	2	5	10	36	72
2	2	5	10	72	144
2	2	10	15	144	216
2	2	15	20	216	288
2	3	15	20	324	432

2. PROJE SAHASI İÇME SUYU ŞEBEKESİ HESAPLARI

2.1. Gaziantep İlinin Genel Özellikleri

2.1.1. Coğrafi konumu

Gaziantep ili Mezopotamya ile Akdeniz arasında ve tarihi ipek yolu üzerinde bulunur. Gaziantep 36° 38' ve 37° 32' kuzey enlemleri arasındadır. Gaziantep'in dağlık bölgeleri, bir taraftan Nur dağlarına paralel, İslahiye ilçesi ve Kilis arasında, güney kesimleri Suriye'den başlayıp kuzeyde Kahramanmaraş sınırlarına kadar ulaşır. Öte yandan Gaziantep'in kuzey sınırın Kahramanmaraş ve Adıyaman sınırınca doğuda Fırat Nehrine kadar ulaşır. Gaziantep'in yüzölçümü 6887 km², Türkiye yüz ölçümüne oranı ise yaklaşık %1'dir.

Şekil 2.1. Gaziantep İli Haritası

2.1.2. Topografik yapısı

"Gaziantep'te genellikle dalgalı ve engebeli araziler yaygındır. Güneyde Hatay ve Osmaniye sınırını oluşturan Amanos (Nur) Dağları yer almaktadır. Burada tepeler 1527 metreye kadar yükselmektedir. İlin diğer dağlık kısmı ise bir yandan Nur Dağları'na

paralel, İslahiye İlçesi ile Kilis İli arasında, güneyde Suriye'den başlayıp kuzeyde Kahramanmaraş sınırına ulaşmakta, diğer yandan ise ilin kuzey sınırını Kahramanmaraş ve Adıyaman sınırı boyunca, doğu da Fırat Nehri'ne kadar uzanmaktadır. Buradaki tepelerin yükseklikleri güneyden kuzeye doğru; Dormik Dağı 1250 m, Kas Dağı 1250 m, Sarıkaya Dağı 1250 m ve Gülecik Dağı 1400 metredir. Araban ile Yavuzeli İlçeleri arasında bulunan Karadağ'ın yüksekliği ise 950 metredir" [9]. Doğu kısmında bu dağlardan doğup Fırat Nehri'ne boşalan Karasu ve Merzimen Çayı boyunca vadi tabanı ve etek araziler mevcuttur. Gaziantep'in geriye kalan güney ve güneydoğusundaki dalgalı arazilerin yanında Barak Ovası olarak anılan doğuda Fırat Nehri, güneyde Suriye sınırı boyunca düz ve hafif meyilli taban araziler yayılmış durumdadır.

2.1.3. İklim ve bitki örtüsü

Gaziantep'in iklimi Akdeniz ve Güneydoğu Anadolu iklimleri arasında geçiş özelliği gösterir. Yazları sıcak ve kurak, hava sıcaklığı 40°'nin üzerine çıkmaktadır. Kışları soğuk ve yağışlıdır. Küresel ısınmanın etkisi ile iklim şartları da değişkenlik gösterir. Bu sebeple yağış rejimi düzensizdir. Gaziantep'te yağış ortalaması 558 mm'dir. Gaziantep'in bitki örtüsü çayır, mera, fundalık, ormanlardır.

2.1.4. Bölgenin ekonomisi

"Gaziantep ulaşım olanakları ve liman kentlerine yakınlığı sebebiyle ekonomik açıdan Türkiye'nin en zengin kentlerindedir. Gaziantep'teki en önemli geçim kaynakları, tarım, hayvancılık, enerji kaynakları, el sanatları, sanayi ve ticarettir. Maden kaynakları açısından son derece fakir olan Gaziantep'te fosfat, manganez ve boksit çıkarılır" [10]. Son yıllarda göç alması sebebi ile işsizlik oranı atmakla birlikte, şehir dışına tarım işçileri mevsimlik gitmektedirler.

2.1.5. Tarım ve hayvancılık

Gaziantep adını verdiği antepfıstığı üretiminin büyük bir kısmını kapsamaktadır. Aynı zamanda zeytin ve üzüm de Gaziantep'in ekonomisine katkı sağlayan diğer tarım ürünleridir. Hayvancılıkta ise mera alanlarının yeterli verimlilikte olmamasından dolayı daha çok küçükbaş hayvan yetiştiriliyor. En çok yetiştirilen küçükbaş hayvan koyundur. Suriye ile sınırı olmasından ötürü canlı hayvan ihracatı da yapılmaktadır. Tarım ve hayvancılık devlet desteği ile yeniden canlandırılmaya çalışılırken toplumun buna teşvik edilmelidir.

2.1.6. Sanayi ve ticaret

"Gaziantep'in sanayisi oldukça gelişmiş olmakla birlikte, Türkiye'nin en büyük sanayi sitesine ev sahipliği yapmaktadır. Türkiye'nin sanayi ve ticaret istatistiklerinde 5. sırada yer almaktadır. Gaziantep'teki en önemli sanayi dalları pamuk ve akrilik iplik, halı, un, irmik, makarna, gıda maddeleri, bitkisel yağ, plastik, deterjan üretimi ve deri üretimidir. Gaziantep'in ülke çapında ihracat payı %13'tür. Ayrıca kent, antepfıstığı üretim ve ihracatının %90'ı, kuruyemiş işleme ve ihracatının %85'ini, makarna işleme ve ihracatının %60'ını, pamuk ipliği imalat ve ihracatının %45'ini ve havlu imalat ve ihracatının %10'unu elinde tutmaktadır" [11]. Çevre illerle ticaretin yoğun olması Gaziantep'i cazip kılmakta ve göç almaktadır. Sanayi alanında yapılan yatırımlar ülke genelinde yüksek oranda istihdam yaratmaktadır.

2.1.7. Madenler ve enerji kaynakları

Gaziantep, madenler açısından çok zengin bir ilimiz olmadığından ekonomisine çok fazla katkı sağlayamamaktadır. Çoğunlukla kum, kil, çakıl çıkarılmaktadır. Gaziantep ilinde elektrik ihtiyacının büyük bir kısmı hidroelektrik enerjiden sağlanmaktadır. Elektrik üretimine Karkamış ve Birecik barajları en çok katkıyı sağlamaktadır. Karkamış barajının yıllık enerji üretimi 417.603,00 kwh olmakla beraber, Gaziantep'in yıllık enerji tüketiminin %6,24'ünü karşılamaktadır. Kentte su ısıtmak amacıyla doğalgaz dışında halen güneş enerjisi de kullanılmaktadır.

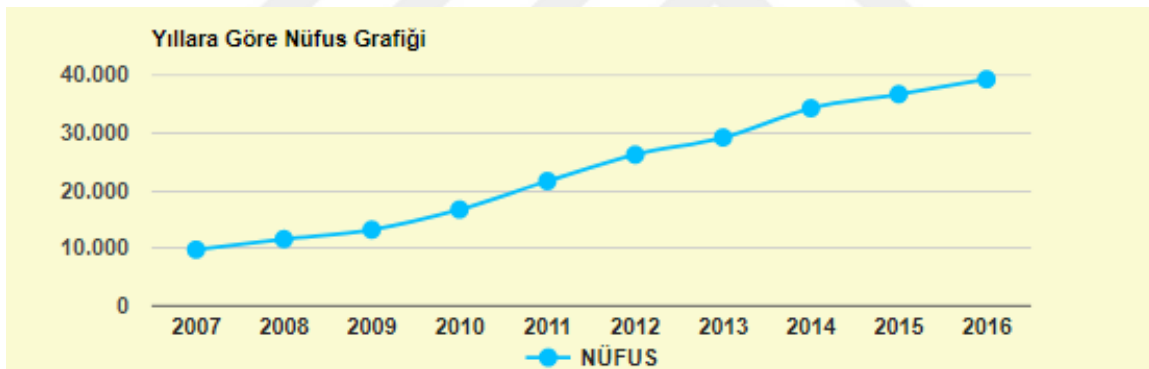
2.1.8. Nüfusu

"Gaziantep nüfusu 2016 yılı sonuna göre 1.974.244'dür. Bu nüfus, 998.926 erkek ve 975.318 kadından oluşur. Yüzde olarak ise: %50,60 erkek, %49,40 kadındır. Yüzölçümü 6.887 km² olan Gaziantep ilinde kilometrekareye 290 insan düşmektedir" [12]. Gaziantep nüfus yoğunluğu 290/km²'dir. Nüfusun artması çeşitli sosyal ve ekonomik ihtiyaçları da beraberinde getirmektedir. Bunun için yerel yönetimlerin bir nüfus planlaması ile şehrin kaldırma gücü hesaplamalı ve ihtiyaçların karşılanması gerekmektedir. İlçelere göre yapılan nüfus sayımlarında bazı ilçelerin nüfusu artarken bazı ilçelerin ise azaldığını görüyoruz. Nüfus artarken akabinde çeşitli sorunları da beraberinde getirmektedir. Yerleşim alanlarının eksik kalması ve konut ihtiyacı ile birlikte kentsel dönüşüm projeleri yaygın olmaya başlamıştır.

İlçelere göre Gaziantep nüfusu

Tablo 2.1 Gaziantep ilinin ilçelere göre nüfusu [12]

İLÇE/YIL	2000	2007	2010	2015	2016
ARABAN	31.819	31.861	32.213	31.837	31.987
İSLAHİYE	79.011	66.083	65.531	65.799	66.941
KARGAMIŞ	79.011	66.083	64.712	65.799	31.987
NİZİP	115.043	129.432	133.093	138.878	139.304
NURDAĞI	38.472	35.237	37.630	37.977	38.740
OĞUZELİ	33.162	26.897	29.123	29.661	30.167
ŞAHİNBEY	616.905	679.053	743.685	870.493	886.476
ŞEHİTKAMİL	411.186	558.821	626.913	726.831	749.322
YAVUZELİ	24.409	21.058	21.478	21.435	21.597

Şekil 2.2. Yeditepe Mahallesinin Nüfus Artış Oranları [13]

2.1.9. Ulaşım

Gaziantep ili kara, hava ve demiryolu ulaşımında önemli bir geçiş noktası teşkil eder. Komşu illeri birbirine bağlayan önemli bir köprü görevi görür. Karayolu ile Osmaniye üzerinde Adana ve Mersin'e, Besni üzerinden Adıyaman'a, Narlı üzerinden Kahramanmaraş'a, Birecik köprüsü üzerinden Şanlıurfa'ya, Kilis üzerinden Halep'e (Suriye), Fevzi Paşa üzerinden Antakya'ya bağlanan bir karayolu ağ sistemine sahip. Gaziantep havaalanı günlük olarak tarifeli uçak seferleri yapmaktadır. Ankara ve İstanbul'a direk, diğer bazı illere İstanbul ve Ankara üzerinden aktarmalı uçak seferleri yapılmaktadır. "Gaziantep'te toplam 3.391 km karayolu ağı mevcut olup, bunlardan 73

km'si otoban, 487 km'si il ve devlet yolu, 2831 km'si köy yoludur. Güneydoğu Anadolu'nun en gelişmiş şehri olan Gaziantep'te şu anki otogar ihtiyaca cevap vermemektedir. Bu nedenle İstanbul-Ankara-Adana-Gaziantep TEM otoyolu üzerinde 60.000 m² alanı kapsayan bir kentsel terminalin yapımına başlanmıştır" [14].

2.2. Ölü Nokta Metodu (Dead Point Method)

Bir içme suyu şebekesi, dal veya kapalı gözler oluşturularak tasarlanır. Dal şebekesi, bir ağacın dalı gibi şehir içinde dağıtılmıştır. Sınırlı kullanımın alanına sahiptir. Ağ şebekesi ise; bütün boruların birleştirilerek gözler oluşturulmasıyla elde edilir. Bu sistemde su herhangi bir noktaya birden fazla yönden ulaşabilir.

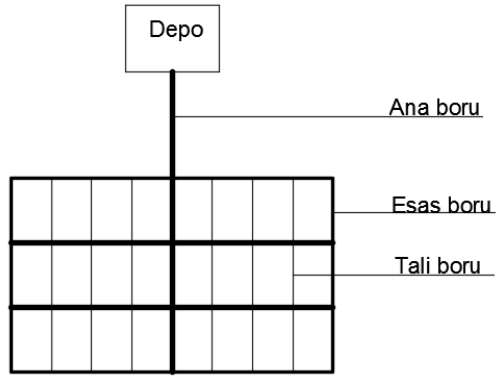
Bu sistemin üstünlüğü:

- Su çeşitli yönlerden bir noktaya gelir.
- Arıza halinde bir noktası başka bir taraftan su alabilir.
- Su sarfiyatındaki değişmelerin tesiri daha az olur.

Sistemin dezavantajları:

- Hidrolik hesabı karışıktır.
- Boru ve boru özel parçalarına daha fazla gereksinim duyulur.

Sistemde suyun tamamen dağıtılıp bittiği nokta Ölü Nokta ismini alır. Buralarda fiziki olarak ölü nokta yoksa da, debinin sıfır olduğu anlamındadır. Şebekedeki borular ana boru, esas boru, ve tali boru olarak üç kısma ayrılır. Ana boru su deposuyla şebeke arasında kalan borudur. Su dağıtımını yoktur. Esas boru, büyük çaplı, kendisinden daha küçük boru çaplı boruların çıktığı borudur. Tali boru ise çapı küçük olan borulardır, hidrolik hesabı yapılmaz.

Şekil 2.3. Şebekedeki boruların dağılımı

Ölü Nokta Metodu Tanımlar

1. Birim boru boyunca dağıtılan debi (q_{birim});

$$q_{\text{birim}} = \frac{Q_{\text{maxsaat}}}{\sum L_i}$$

2. Dağıtım debisi (Q_d);

$$Q_d = q_{\text{birim}} \cdot L_i$$

3. İletim debisi (Q_i);

$$Q_{\text{uç}} = 0 \quad Q_i = 0,577 \cdot Q_d$$

$$Q_{\text{uç}} \neq 0 \quad Q_i = 0,550 \cdot Q_d$$

4. Hesap debisi (C);

$$C = Q_i + Q_{\text{uç}}$$

5. Baş debisi ($Q_{\text{baş}}$);

$$Q_b = Q_d + Q_{\text{uç}}$$

6. Uç debi ve baş debi;

Ardışık 2 borudan, bir önceki borunun uç debisi, bir sonraki borunun baş debisidir.

7. Yangın debisi ($Q_{\text{yangın}}$);

$Q_{\text{yangın}}$ İller Bankası yönetmeliğine göre ana, esas ve tali boruların taşıdığı yangın debileri değişir.

8. Proje debisi (Q_p);

$$Q_p = C + Q_{\text{yangın}}$$

Ölü Nokta Metoduna göre hesap aşamaları:

- En uçtaki noktadan itibaren hesaplanmaya başlanır.
- Önce her borunun dağıttığı debi hesaplanır.
- Şebekedeki nüfus yoğunlukları tespit edilir.
- İtibari boylar hesaplanır. İtibari boru uzunluklarının birim boyda dağıttıkları debi eşittir.
- Gözler kalabalık ve geniş caddelerden geçirmek suretiyle teşkil edilir.
- Ölü noktada suyun dağılıp bittiği kabul edilir.
- Ölü noktada uç debi sıfırdır.
- Boru boyunca sarfiyat lineer olarak değiştiği kabul edilir.

2.3. Ölü Nokta Metodu İle İçme Suyu Şebekesi Nüfus Hesapları

2.3.1. Gelecekteki nüfus hesabı

Nüfus sayımları

Son sayımdaki nüfus (N_y) $N_{2015} = 3261$ kişi

Eski sayımdaki nüfus (N_e) $N_{2010} = 2813$ kişi

Nüfus artış yüzdesi

Eğer $P > 3$ ise $P = 3$;

Eğer $P < 1$ ise $P = 1$;

Eğer $1 < P < 3$ ise çıkan değer alınır.

(2010-2015 yılları arası)

$$P_1 = \left(\sqrt[a]{\frac{N_y}{N_e}} - 1 \right) * 100 \quad N_{2015} = 3261 \text{ kişi} \quad N_{2010} = 2813 \text{ kişi} \quad a = 2015 - 2010 = 5$$

$$P_1 = \left(\sqrt[5]{\frac{3261}{2813}} - 1 \right) * 100$$

$$P_1 = (\sqrt[5]{1,16} - 1) * 100$$

$$P_1 = 3,01 (\%)$$

(2007-2010 yılları arası)

$$P_2 = \left(\sqrt[a]{\frac{N_y}{N_e}} - 1 \right) * 100 \quad N_{2010} = 2813 \text{ kişi} \quad N_{2007} = 2309 \text{ kişi} \quad a = 2010 - 2007 = 3$$

$$P_2 = \left(\sqrt[3]{\frac{2813}{2309}} - 1 \right) * 100$$

$$P_2 = (\sqrt[3]{1,22} - 1) * 100$$

$$P_2 = 6,80 (\%)$$

(2000-2007 yılları arası)

$$P_3 = \left(\sqrt[a]{\frac{N_y}{N_e}} - 1 \right) * 100 \quad N_{2007} = 2309 \text{ kişi} \quad N_{2000} = 1276 \text{ kişi} \quad a = 2007 - 2000 = 7$$

$$P_3 = \left(\sqrt[7]{\frac{2309}{1276}} - 1 \right) * 100$$

$$P_3 = (\sqrt[7]{1,18} - 1) * 100$$

$$P_3 = 8,84 (\%)$$

(1995-2000 yılları arası)

$$P_4 = \left(\sqrt[a]{\frac{N_y}{N_e}} - 1 \right) * 100 \quad N_{2000} = 1276 \text{ kişi} \quad N_{1995} = 769 \text{ kişi} \quad a = 2000 - 1995 = 5$$

$$P_4 = \left(\sqrt[5]{\frac{1276}{769}} - 1 \right) * 100$$

$$P_4 = (\sqrt[5]{1,66} - 1) * 100$$

$$P_4 = 7,51 (\%)$$

(1990-1995 yılları arası)

$$P_5 = \left(\sqrt[a]{\frac{N_y}{N_e}} - 1 \right) * 100 \quad N_{1995} = 769 \text{ kişi} \quad N_{1990} = 653 \text{ kişi} \quad a = 1995 - 1990 = 5$$

$$P_5 = \left(\sqrt[5]{769/653} - 1 \right) * 100$$

$$P_5 = (\sqrt[5]{1,03} - 1) * 100$$

$$P_5 = 3,32 (\%)$$

$$P_{\text{ort}} = \frac{P_1 + P_2 + P_3 + P_4 + P_5}{5}$$

$$P_{\text{ort}} = \frac{3,01 + 6,80 + 8,84 + 7,51 + 3,32}{5} = 5,89 > 3 \text{ olduğundan,}$$

Dolayısıyla $P = 3$ alınır.

Gelecekteki nüfus

İller Bankası Metodu:

Proje 2020 yılında kullanıma hazır hale gelecektir.

30 sene sonraki nüfus:

$$N_g = N_y \left(1 + \frac{P}{100} \right)^{30+5}$$

$$N_g = 3261 * (1 + 0,03)^{30+5}$$

$$n = 2020 - 2015 = 5$$

$$N_g = 3261 * (1,03)^{30+5}$$

$$N_g = 9176 \text{ kişi}$$

Aritmetik artış metodu

$$N_G = N_S + (k_a * (t_G - t_S))$$

$$k_a = \frac{(N_S - N_E)}{(t_S - t_E)}$$

$$k_a = \frac{(3261 - 2813)}{(2015 - 2010)} = 89,60$$

$$N_G = 3261 + (89,60 * (2050 - 2015))$$

$$N_G = 6397 \text{ kişi}$$

Geometrik artış metodu

$$N_G = N_S * e^{r * (t_G - t_S)}$$

$$r = \frac{(\ln N_S - \ln N_E)}{(t_S - t_E)}$$

$$r = \frac{(\ln(3261) - \ln(2813))}{(2015 - 2010)} = 0,03$$

$$N_G = 3261 * e^{0,03 * (2050 - 2015)}$$

$$N_G = 9319 \text{ kişi}$$

2.3.2. Ortalama günlük ihtiyaç

İller Bankası Şartnamesine göre $N_g = 9176$ nüfus için nüfus başına günlük ortalama ihtiyaç

Tablo.2.2. İller Bankasına göre kişi başına günlük su sarfiyatları (İller Bankası, 2017)

Nüfus	Qmax (lt/kişi/gün)
≤ 3000	90
3001-5000	90-100
5001-10000	100-120
10001-30000	120-150
30001-50000	150-180
50001-100000	180-250

İnsan su ihtiyacı:

(Q_{H_1}) enterpolasyonla;

5000   100 lt/kişi/gün

9176   (Q_{H_1}) lt/kişi/gün

10000   120 lt/kişi/gün

$Q_{H_1} = 116,70$ lt/kişi/gün bulunur.

Mahallenin günlük ortalama ihtiyacı (Q_{H_0}):

$$(Q_{H_0}) = \frac{(Q_{H_1}) \cdot N_g}{86400} \text{ lt/sn}$$

$$Q_{H_0} = \frac{116,70 \cdot 9176}{86400}$$

$$Q_{H_0} = 12,39 \text{ lt/sn}$$

Maksimum günlük su ihtiyacı,

$$Q_{H_y} = 1,5 \cdot Q_{H_0}$$

$$Q_{H_y} = 1,5 \cdot 12,39$$

$$Q_{H_y} = 18,59 \text{ lt/sn}$$

Maksimum saatlik su ihtiyacı,

$$Q_{H_a} = 1,5 \cdot Q_{H_y}$$

$$Q_{H_a} = 1,5 \cdot 18,59$$

$$Q_{H_a} = 27,89 \text{ lt/sn}$$

Hayvan Su İhtiyacı :

Projenin düzenlendiği tarihteki hayvan sayıları hesaba esas alınır.

Büyükbaş hayvan için 50 lt/gün

Küçükbaş hayvan için 15 lt/gün

$$Q_{\text{hayvan}} = \frac{(N_b * 50 + N_k * 15)}{86400}$$

eşitliği ile hayvan su ihtiyacı tespit edilir. Burada N_b büyükbaş hayvan sayısını ve N_k küçükbaş hayvan sayısını göstermektedir. Yeditepe mahallesi muhtarlığından alınan hayvan sayısı verileri:

$$N_b = 45, N_k = 70 \text{ (Ortalama verilen değerler)}$$

Bu durumda verili proje için hayvan su ihtiyacı şöyle hesaplanacaktır ;

$$Q_{\text{hayvan}} = \frac{(45 * 50 + 70 * 15)}{86400} = 0,038 \text{ (lt/sn)}$$

Sanayi Su İhtiyacı :

Mahalledeki küçük sanayi, istasyon gibi tesislerin su ihtiyacı (Q_{sanayi}) ayrıca göz önünde tutulacaktır.

$$Q_{\text{sanayi}} = \%10 * Q_{\text{insan}} \text{ (lt/sn)}$$

Verili projede sanayi ihtiyacı, insan su ihtiyacının %10' u olarak alındı. Bu durumda sanayi su ihtiyacı şöyle hesaplanacaktır ;

$$Q_{\text{sanayi}} = \%10 * 27,89 = 2,789 \text{ (lt/sn)}$$

2.3.3. Toplam Su İhtiyacı :

$$Q_{\text{toplam}} = Q_{\text{insan}} + Q_{\text{hayvan}} + Q_{\text{sanayi}}$$

ifadesi ile bulunur. Proje debisi olarak veri dosyasına aktarılır.

Bu durumda verili proje için toplam su ihtiyacı şöyle hesaplanacaktır ;

$$Q_{\text{toplam}} = 27,89 + 0,038 + 2,789 = 30,717 \text{ lt/sn}$$

$$q_{\text{fiktif}} = \frac{Q_{\text{top}}}{\Sigma L}$$

$$q_{\text{fiktif}} = \frac{30,717}{5860,11} = 0,005 \text{ lt/sn}$$

2.3.4. Şebeke Depo Hesabı

Projede gömme depo kullanılacak. Buna göre gömme depo hacim hesapları şu şekilde yapılır:

Cazibeli iletimde depo hacmi günlük su ihtiyacının 1/3' ünden bir katına kadar yapılabilir. Genel olarak bir gömme deponun hacmi ;

$$V_{\text{iletim}} = Q_{\text{toplam}} * \frac{86400}{1000} \quad (\text{m}^3)$$

$$V_{\text{depo}} = \frac{V_{\text{iletim}}}{3} + V_{\text{yangın}} \quad (\text{m}^3)$$

eşitliği ile bulunur. Burada V_{iletim} günlük su ihtiyacıdır. $V_{\text{yangın}}$ ise gelecekteki nüfusa bağlı olarak aşağıdaki tablodan alınır.

Tablo 2.3. Yangın Hacmi

Mahallenin Gelecekteki Nüfusu	Yangın Hacmi (m ³)
10.000' e kadar	36
50.000' e kadar	72
50.000 ve üzerinde	360

$$V_{\text{iletim}} = 30,717 * \frac{86400}{1000} = 2653,94 \quad \text{m}^3$$

$$V_{\text{depo}} = \frac{2653,94}{3} + 36 = 920,65 \quad \text{m}^3$$

Hesaplanan gömme depo hacimleri aşağıdaki ve yakın olduğu kademelere yuvarlatılarak belirlenir.

Tablo 2.4. Gömme depo hacimleri yuvarlatma katsayıları

50-500 m ³ 'e kadar depo hacimleri	50 m ³ 'e
500-1000 m ³ 'e kadar depo hacimleri	100 m ³ 'e
1000-2000 m ³ 'e kadar depo hacimleri	250 m ³ 'e
2000 m ³ 'den büyük olanlar	500 m ³ 'e

yuvarlatılır.

50 m³'lük depolar tek gözlü, daha büyük hacimlerde iki gözlü olarak yapılır.

Depoların ekonomik olması için iki gözlü depolarda orta ve ana dik duvar boyları arasında teorik olarak 4/3 oranı olmalıdır. Su yükseklikleri genellikle aşağıdaki tablodaki gibi seçilir.

Tablo 2.5. Gömme depo hacmine göre su yükseklikleri

Gömme Depo Hacmi (m ³)	Su Yüksekliği h, (m)
50 - 350	3,00
400 - 500	3,50
600 - 900	4,00
1000 - 2000	5,00
>2000	6,00

Buna göre iki gözlü bir gömme depo için aşağıdaki formülden x ve y değerleri bulunarak depo boyutlandırılır.

$$V_{\text{depo}} = 2 \cdot (x \cdot y) \cdot h \quad \text{ve} \quad \frac{x}{y} = \frac{3}{4}$$

Hesaplanan gömme depo hacmi 920,65 m³ bulunmuş ve 100 m³'lük kademeye yuvarlatılmıştır. Bu durumda depo iki gözlü olarak tasarlanacaktır. İller Bankası Yönetmeliğine göre su yüksekliği 4 metre alınacaktır. Buna göre iki gözlü deponun boyutlandırılması yapılırsa ;

$$920,65 = 2 \cdot (x \cdot y) \cdot 4 \quad \text{ifadesinden};$$

$$x \cdot y = 115,08 \quad (1. \text{ denklemler})$$

$$\frac{x}{y} = \frac{3}{4} \quad \text{ifadesinden}$$

$$y = \frac{4x}{3} \quad (2. \text{ denklemler})$$

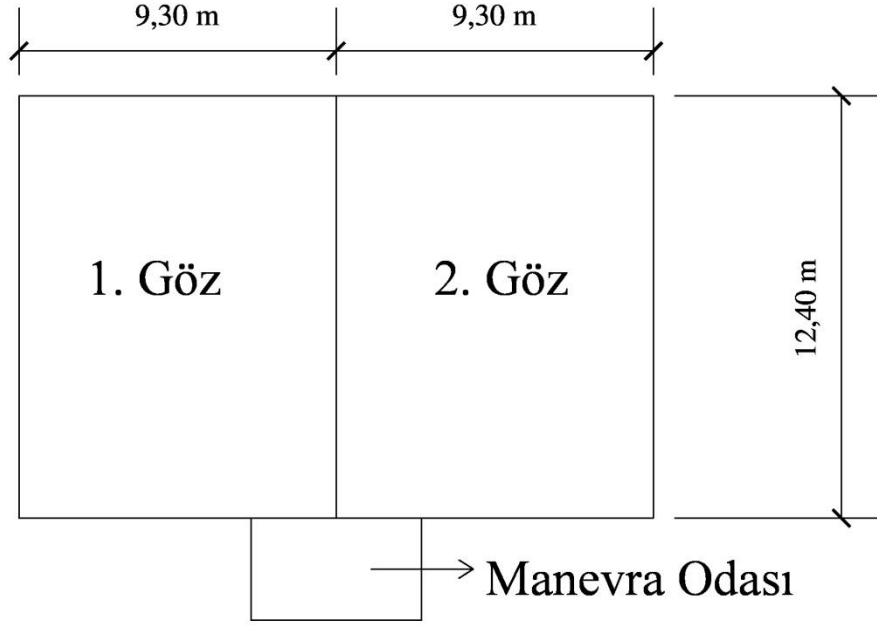
$$x \cdot \frac{4x}{3} = 115,08$$

$$x^2 = \frac{115,08 \cdot 3}{4}$$

$$x = 9,29 \cong 9,30 \quad (\text{m})$$

$$y = \frac{4x}{3} = \frac{4 \cdot 9,29}{3}$$

$$y = 12,39 \cong 12,40 \text{ (m)}$$

Şekil 2.4. İki gözlü gömme depo üst görünüş planı

(M1) Ölü noktasından, (A) Depo noktasına kadar (21-M1), (20-21), (1-20), (A-1) numaralı boruların Ölü Nokta Metodu ile çözümü;

21-M1 Borusu;

$$L = 40,65 \text{ m} \quad K = 3 \quad L' = L * K \quad L' = 40,65 * 3 = 121,95 \text{ m}$$

$$Q_d = L' * q \quad q = 0,005 \text{ lt/sn}$$

$$Q_d = 121,95 * 0,005 = 0,61 \text{ lt/sn}$$

Boruda uç debi yok $Q_i = 0,577 * Q_d$

$$Q_i = 0,577 * Q_d$$

$$Q_i = 0,577 * 0,61 = 0,35 \text{ lt/sn}$$

$$Q_{uç} = 0,00 \text{ lt/sn}$$

$$Q_{baş} = Q_{uç} + Q_d$$

$$Q_{baş} = 0,00 + 0,61 = 0,61 \text{ lt/sn}$$

$$C = Q_{uç} + Q_i = 0,00 + 0,35 = 0,35 \text{ lt/sn}$$

$$Q_y = 5,00 \text{ lt/sn}$$

$$Q_h = C + Q_y = 0,35 + 5,00 = 5,35 \text{ lt/sn}$$

Seçilen çap; $D = 90 \text{ mm}$

Hız Kontrolü $0,60 \text{ m/sn} \leq V \leq 1,80 \text{ m/sn}$ olmalı

$$V = 0,84 \text{ m/sn}$$

$$J = 0,00767 \text{ m/km}$$

$$J * L = 0,00767 * 40,65 = 0,3120 \text{ m}$$

Zemin Kotu Başta : 938,70 m

Zemin Kotu Sonda : 932,00 m

Boru Eksen Kotu Başta : $938,70 - 1,00 = 937,70 \text{ m}$

Boru Eksen Kotu Sonda : 932,00 - 1,00= 931,00 m

Piyezometre Kotu Başta : 963,21 m

Piyezometre Kotu Sonda : 963,21 - 0,3120= 962,90 m

İşletme Basıncı Başta : 963,21 - 937,70= 25,51 m

İşletme Basıncı Sonda : 962,90 - 931,00= 31,90 m

20-21 Borusu;

$L= 12,39 \text{ m}$ $K= 3$ $L'= L*K$ $L'= 12,39*3= 37,17 \text{ m}$

$Q_d= L'*q$ $q= 0,005 \text{ lt/sn}$

$Q_d= 37,17*0,005= 0,19 \text{ lt/sn}$

Boruda uç debi var $Q_i= 0,550*Q_d$

$Q_i= 0,550*Q_d$

$Q_i= 0,550*0,19= 0,10 \text{ lt/sn}$

$Q_{u\check{c}}= 0,61 \text{ lt/sn}$

$Q_{ba\check{s}}= Q_{u\check{c}} + Q_d$

$Q_{ba\check{s}}= 0,61 + 0,19= 0,80 \text{ lt/sn}$

$C= Q_{u\check{c}}+ Q_i= 0,61 + 0,10= 0,71 \text{ lt/sn}$

$Q_y= 5,00 \text{ lt/sn}$

$Q_h=C+Q_y=0,71 + 5,00= 5,71 \text{ lt/sn}$

Seçilen çap; $D= 90 \text{ mm}$

Hız Kontrolü $0,60 \text{ m/sn} \leq V \leq 1,80 \text{ m/sn}$ olmalı

$V= 0,90 \text{ m/sn}$

$J= 0,00866 \text{ m/km}$

$$J*L= 0,00866*12,39= 0,1073 \text{ m}$$

Zemin Kotu Başta : 939,60 m

Zemin Kotu Sonda : 938,70 m

Boru Eksen Kotu Başta : 939,60 - 1,00= 938,60 m

Boru Eksen Kotu Sonda : 938,70 - 1,00= 937,70 m

Piyezometre Kotu Başta : 963,32 m

Piyezometre Kotu Sonda : 963,32 - 0,1073= 963,21 m

İşletme Basıncı Başta : 963,32 - 938,60= 24,72 m

İşletme Basıncı Sonda : 963,21 - 937,72= 25,51 m

1-20 Borusu;

$$L= 76,87 \text{ m} \quad K= 3 \quad L'= L*K \quad L'= 76,87*3= 230,61 \text{ m}$$

$$Q_d= L'*q \quad q= 0,005 \text{ lt/sn}$$

$$Q_d= 230,61*0,005= 1,15 \text{ lt/sn}$$

Boruda uç debi var $Q_i=0,550*Q_d$

$$Q_i= 0,550*Q_d$$

$$Q_i= 0,550*1,15= 0,63 \text{ lt/sn}$$

$$Q_{uç}= 1,92 \text{ lt/sn}$$

$$Q_{baş}= Q_{uç} + Q_d$$

$$Q_{baş}= 1,92 + 1,15= 3,07 \text{ lt/sn}$$

$$C= Q_{uç}+ Q_i= 1,92 + 0,63= 2,55 \text{ lt/sn}$$

$$Q_y= 5,00 \text{ lt/sn}$$

$$Q_h= C + Q_y= 2,55 + 5,00= 7,55 \text{ lt/sn}$$

Seçilen çap; $D= 110 \text{ mm}$

Hız Kontrolü $0,60 \text{ m/sn} \leq V \leq 1,80 \text{ m/sn}$ olmalı

$V= 0,79 \text{ m/sn}$

$J= 0,00547 \text{ m/km}$

$J*L= 0,00547*76,87= 0,4203 \text{ m}$

Zemin Kotu Başta: $944,60 \text{ m}$

Zemin Kotu Sonda: $939,60 \text{ m}$

Boru Eksen Kotu Başta: $944,60 - 1,00= 943,60 \text{ m}$

Boru Eksen Kotu Sonda: $939,60 - 1,00= 938,60 \text{ m}$

Piyezometre Kotu Başta: $963,74 \text{ m}$

Piyezometre Kotu Sonda: $963,74 - 0,4203= 963,32 \text{ m}$

İşletme Basıncı Başta: $963,74 - 943,60= 20,14 \text{ m}$

İşletme Basıncı Sonda: $963,32 - 938,60= 24,72 \text{ m}$

A-1 Borusu;

$L= 23,65 \text{ m}$ $K= 3$ $L'= L*K$ $L'= 23,65*3= 70,95 \text{ m}$

$Q_d= L*q$ $q= 0,005 \text{ lt/sn}$

$Q_d= 70,95*0,005= 0,35 \text{ lt/sn}$

Boruda uç debi var $Q_i= 0,550*Q_d$

$Q_i= 0,550*Q_d$

$Q_i= 0,550*0,35= 0,20 \text{ lt/sn}$

$Q_{uç}= 28,01 \text{ lt/sn}$

$Q_{baş}= Q_{uç} + Q_d$

$Q_{baş}= 8,01 + 0,35= 2 8,36 \text{ lt/sn}$

$$C = Q_{uc} + Q_i = 28,01 + 0,20 = 28,21 \text{ lt/sn}$$

$$Q_y = 5,00 \text{ lt/sn}$$

$$Q_h = C + Q_y = 28,21 + 5,00 = 33,21 \text{ lt/sn}$$

Seçilen çap; $D = 225 \text{ mm}$

Hız Kontrolü $0,60 \text{ m/sn} \leq V \leq 1,80 \text{ m/sn}$ olmalı

$$V = 0,84 \text{ m/sn}$$

$$J = 0,00260 \text{ m/km}$$

$$J * L = 0,00260 * 23,65 = 0,0615 \text{ m}$$

Zemin Kotu Başta : $944,80 \text{ m}$

Zemin Kotu Sonda : $944,60 \text{ m}$

Boru Eksen Kotu Başta : $944,80 - 1,00 = 943,80 \text{ m}$

Boru Eksen Kotu Sonda : $944,60 - 1,00 = 943,60 \text{ m}$

Piyezometre Kotu Başta: $963,80 \text{ m}$

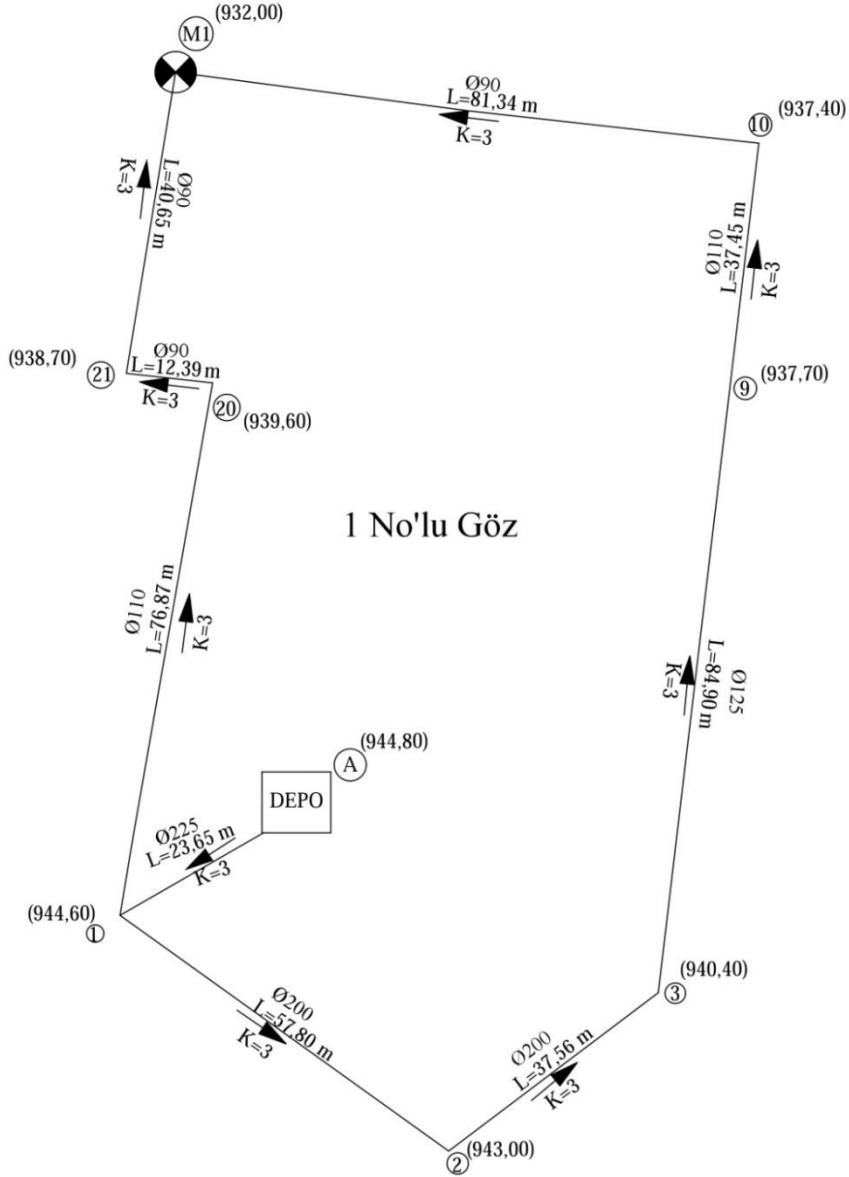
Piyezometre Kotu Sonda : $963,80 - 0,0615 = 963,74 \text{ m}$

İşletme Basıncı Başta : $963,80 - 943,80 = 20,00 \text{ m}$

İşletme Basıncı Sonda : $963,74 - 943,60 = 20,14 \text{ m}$

2.4. Şebeke Göz Tahkikleri

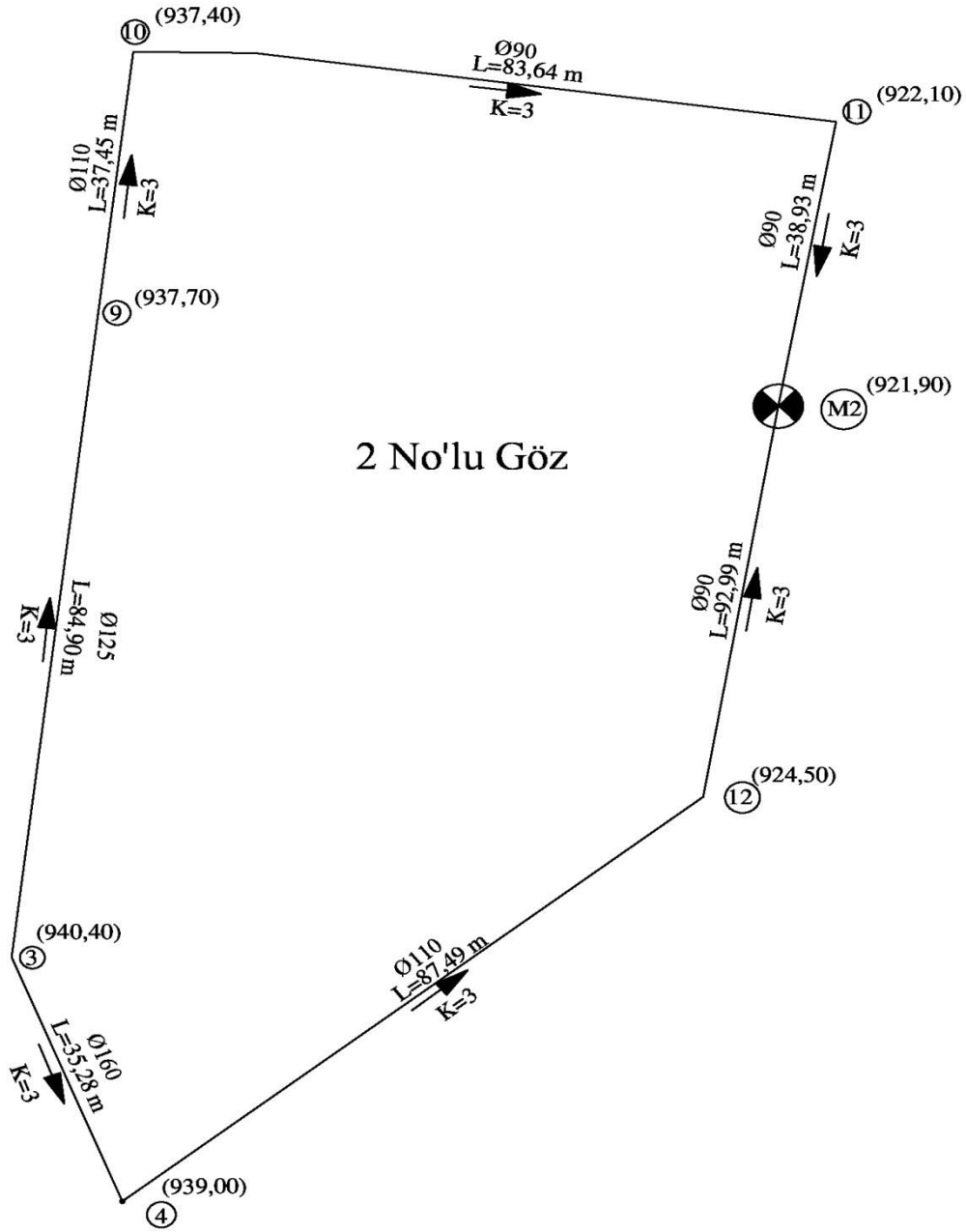

Şekil 2.5. 1 no'lu göz

$$\text{Tahkik} = ((1,2) + (2,3) + (3,9) + (9,10) + (10,M1)) - ((1,20) + (20,21) + (21,M1))$$

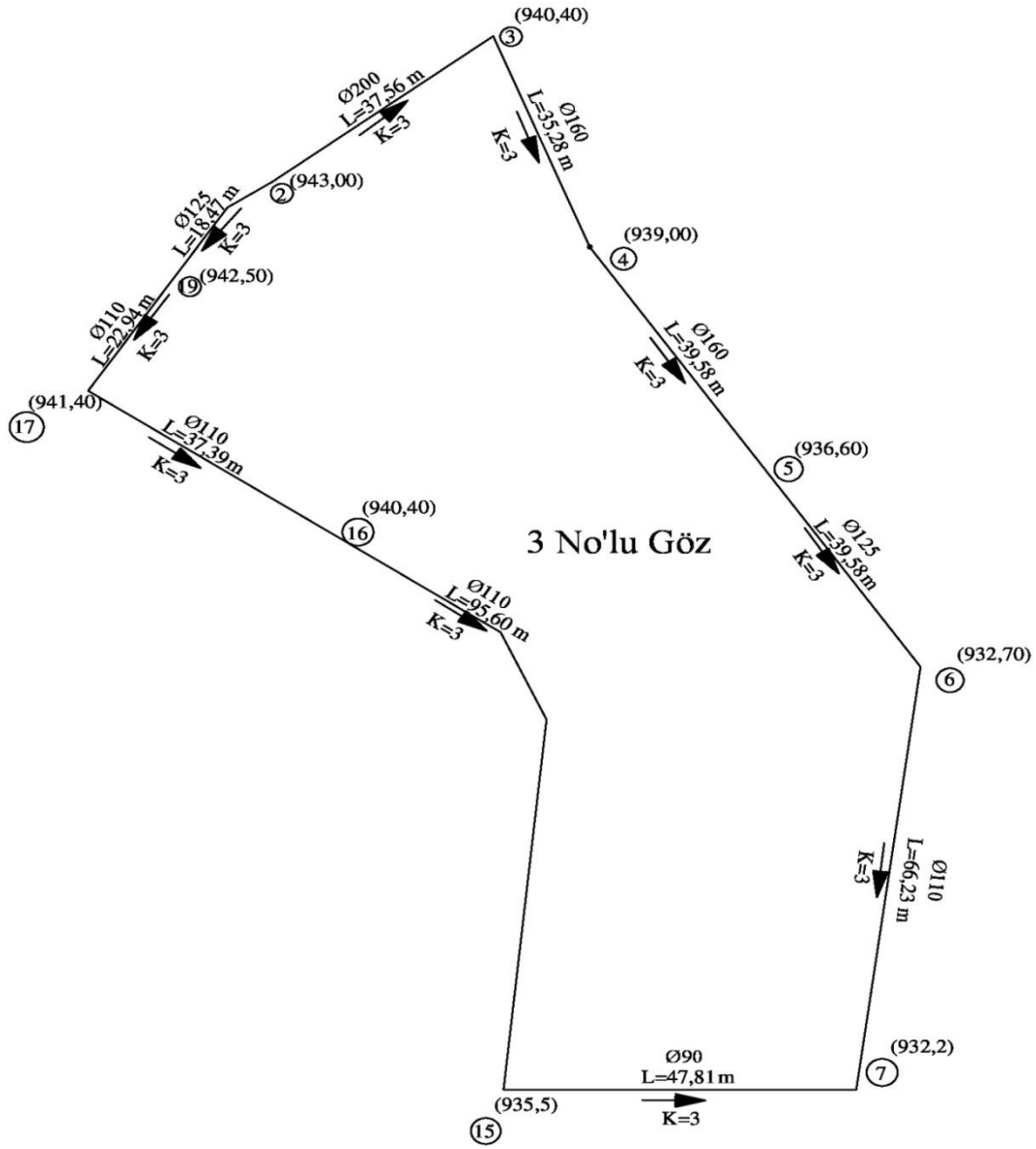
$$= (0,2148 + 0,0952 + 0,4607 + 0,2470 + 0,7024) - (0,4203 + 0,1073 + 0,3120)$$

$$= \mathbf{0,8805 \text{ m}}$$

Şekil 2.6. 2 no'lu göz

$$\begin{aligned}
 \text{Tahkik} &= ((3,9) + (9,10) + (10,11) + (11,M2)) - ((3,4) + (4,12) + (12,M2)) \\
 &= (0,4607 + 0,2470 + 0,8606 + 0,2972) - (0,1455 + 0,4278 + 0,8295) \\
 &= \mathbf{0,4627 \text{ m}}
 \end{aligned}$$

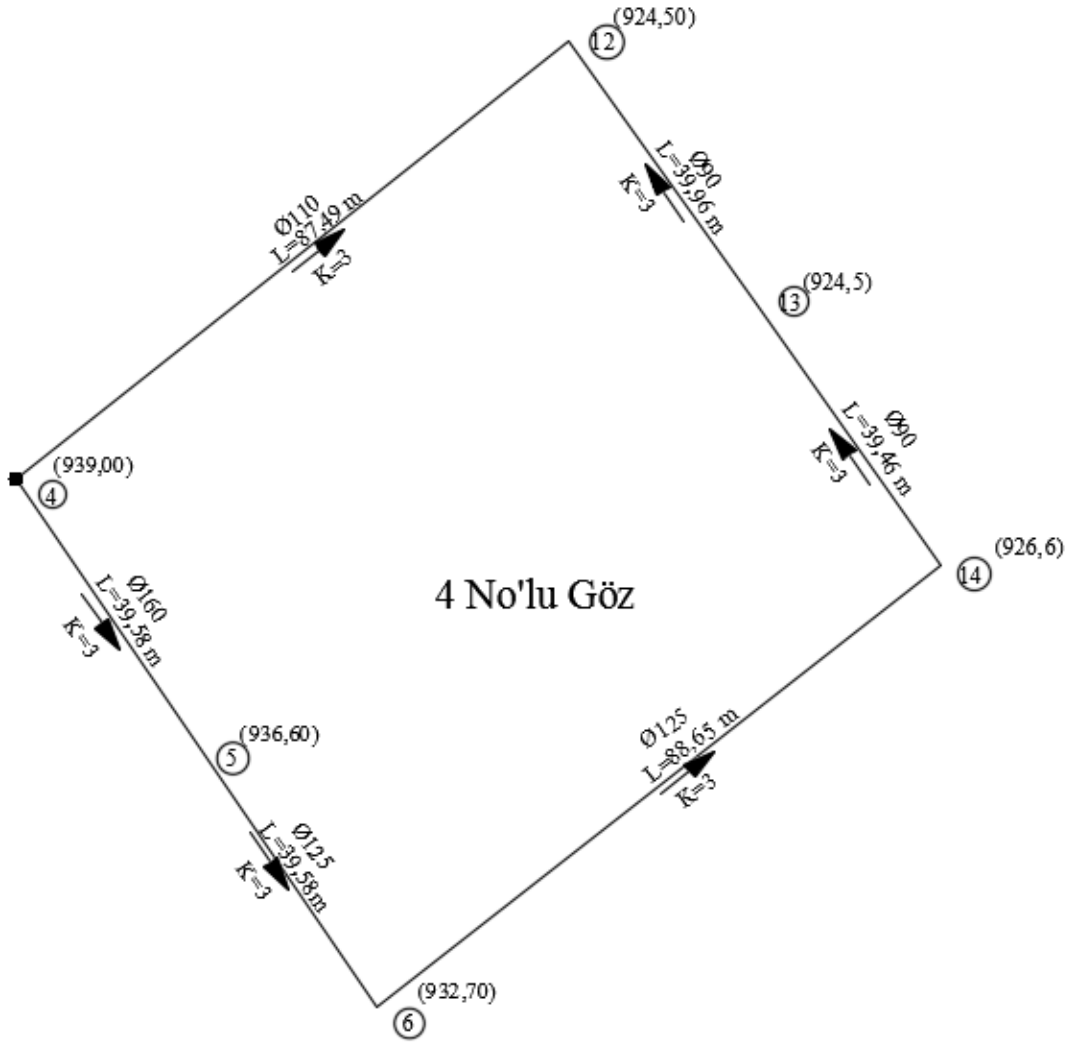

Şekil 2.7. 3 no'lu göz

$$\text{Tahkik} = ((2,19) + (19,17) + (17,16) + (16,15) + (15,7)) - ((2,3) + (3,4) + (4,5) + (5,6) + (6,7))$$

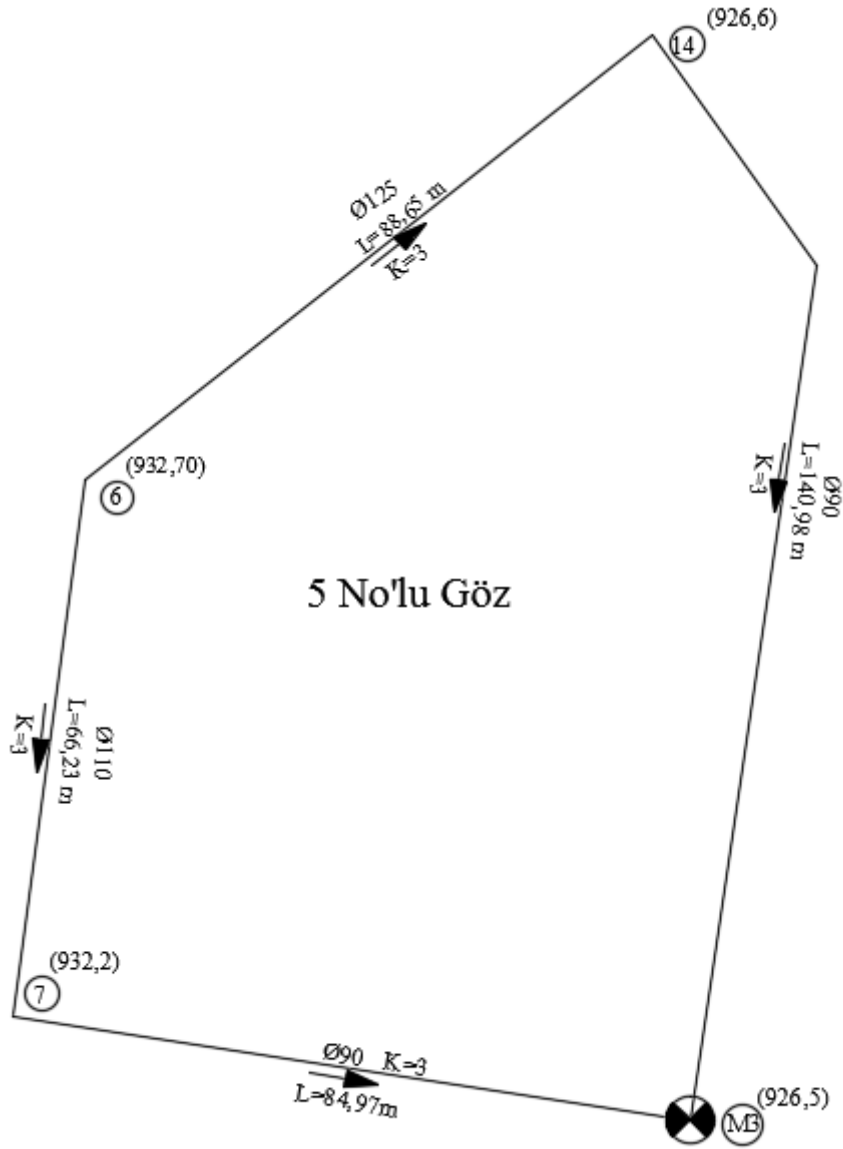
$$= (0,0855 + 0,1362 + 0,1997 + 0,3967 + 0,3748) - (0,0952 + 0,1455 + 0,1112 + 0,2576 + 0,2994)$$

$$= \mathbf{0,2840 \text{ m}}$$

Şekil 2.8. 4 no'lu göz

$$\begin{aligned}
 \text{Tahkik} &= ((4,5) + (5,6) + (6,14) + (14,13) + (13,12)) - (4,12) \\
 &= (0,1112 + 0,2576 + 0,3187 + 0,3018 + 0,3060) - (0,4278) \\
 &= \mathbf{0,8675 \text{ m}}
 \end{aligned}$$

Şekil 2.9. 5 no'lu göz

$$\text{Tahkik} = ((6,14) + (14,M3)) - ((6,7) + (7,M3))$$

$$= (0,3187 + 1,4293) - (0,2994 - 0,7413)$$

$$= \mathbf{0,7073 \text{ m}}$$

2.5. Malzeme Metrajları

Tablo 2.6. Toplam malzeme metraj tablosu

M E T R A J S A Y F A S I						
Çaplara Göre Borular			Birim: m, adet		1	
Sıra No		Yapılan İmalatın Açıklaması	Boyutlar		Miktar	
			Adet	Boy	Toplanan (+)	Açıklama
Nakli Yekün						
1		Boru				
	-	225 mm lik boru		24,00	24,00	1 boy 6 m
	-	200 mm lik boru		96,00	96,00	1 boy 6 m
	-	160 mm lik boru		75,00	75,00	1 boy 6 m
	-	125 mm lik boru		232,00	232,00	1 boy 6 m
	-	110 mm lik boru		424,00	424,00	1 boy 6 m
	-	90 mm lik boru		1.044,00	1.044,00	1 boy 6 m
2		Kör Tapa				
	-	90 mm lik boru			13	adet
3		Yangın Hidrantı			5	adet
4		Dirsek				
	-	T dirsek 90'lık			8	adet
	-	T dirsek 45'lik			3	adet
	-	90'lik dirsek			5	adet
	-	45'lik dirsek			6	adet
5		Kelepçe				
	-	225 mm lik boru			3	adet
	-	200 mm lik boru			15	adet
	-	160 mm lik boru			5	adet
	-	140 mm lik boru			6	adet
	-	125 mm lik boru			38	adet
	-	110 mm lik boru			70	adet
	-	90 mm lik boru			173	adet
6		Conta				
	-	225 mm lik boru			3	adet
	-	200 mm lik boru			15	adet
	-	160 mm lik boru			5	adet
	-	140 mm lik boru			6	adet
	-	125 mm lik boru			38	adet
	-	110 mm lik boru			70	adet
	-	90 mm lik boru			173	adet
Sayfa Toplamı					2.555,00	
					Nakil Toplam	2555,00
					Genel Toplam	2555,00

Tablo 2.7. K r tapa metraj tablosu

K�R TAPA METRAJ TABLOSU				
K�R TAPA		BİRİM : adet		1
SIRA NO	YAPILAN İMALATIN AÇIKLAMASI	BOYUTLAR		MİKTAR
		ADET	BOY	TOPLANAN (+)
NAKLİ YEKÜN				
	90 mm lik boruda k�r tapa	13		13
Sayfa Toplamı			13	13
Nakil Toplam				
Genel Toplam (adet)				13

Tablo 2.8. Yangın hidrantı metraj tablosu

YANGIN HİDRANTI METRAJ TABLOSU				
YANGIN HİDRANTI		BİRİM : adet		2
SIRA NO	YAPILAN İMALATIN AÇIKLAMASI	BOYUTLAR		MİKTAR
		ADET	BOY	TOPLANAN (+)
NAKLİ YEKÜN				
	Yangın hidrantı (adet)	5		5
Sayfa Toplamı			5	5
Nakil Toplam				
Genel Toplam (adet)				5

Tablo 2.9. Dirsek metraj tablosu

DİRSEK METRAJ TABLOSU					
DİRSEKLER			BİRİM : adet		3
SIRA NO	YAPILAN İMALATIN AÇIKLAMASI	BOYUTLAR		MİKTAR	
		ADET	BOY	TOPLANAN (+)	AÇIKLAMA
NAKLİ YEKÜN					
	T dirsek 90' lık	8		8	
	T dirsek 45' lık	3		3	
	90' lık dirsek	5		5	
	45' lık dirsek	6		6	
Sayfa Toplamı				22	22
				Nakil Toplam	
				Genel Toplam (adet)	22

Tablo 2.10. Boru uzunlukları hesabı tablosu

Boru no		L(m)	D (mm)	Borular			(Yuvarlama)	Boru Kelepçesi (Adet)	Lastik Contası
A	1	23,65 m	225	Adet	D (mm)	L(m)			
1	2	57,80 m	200	1	225	23,65	24	3	3
2	3	37,56 m	200	2	200	95,36	96	15	15
3	4	35,28 m	160	2	160	74,86	75	12	12
4	5	39,58 m	160						
5	6	39,58 m	125	3	125	231,60	232	38	38
6	7	66,23 m	110	8	110	423,97	424	70	70
7	M3	84,97 m	90	17	90	1043,93	1044	173	173
6	14	88,65 m	125						
14	M3	140,98 m	90						
14	13	39,46 m	90						
5	13	88,06 m	90						
13	12	39,96 m	90						
4	12	87,49 m	110						
12	M2	92,99 m	90						
3	9	84,90 m	125						
9	10	37,45 m	110						
10	11	83,64 m	90						
11	M2	38,93 m	90						
9	M2	81,47 m	90						
10	M1	81,34 m	90						
2	19	18,47 m	125						
19	17	22,94 m	110						
17	16	37,39 m	110						
16	15	95,60 m	110						
15	7	47,81 m	90						
19	18	37,04 m	90						
18	16	23,11 m	90						
18	4	36,67 m	90						
21	M1	40,65 m	90						
20	21	12,39 m	90						
20	9	74,46 m	90						
1	20	76,87 m	110						

2.6. Keşif Özeti

Tablo 2.11. Proje keşif özeti

KEŞİF ÖZETİ					
POZ NO	İŞİN CİNSİ	BİRİM	METRAJ	BİRİM FİYAT	TOPLAM
1	BORU				
	225 mm lik boru	m	24	82,51 TL	1.980,24 TL
	200 mm lik boru	m	96	65,58 TL	6.295,68 TL
	160 mm lik boru	m	75	43,31 TL	3.248,25 TL
	125 mm lik boru	m	232	25,66 TL	5.953,12 TL
	110 mm lik boru	m	424	19,96 TL	8.463,04 TL
	90 mm lik boru	m	1044	16,33 TL	17.048,52 TL
2	KÖR TAPA				
	90 mm lik boru	adet	13	9,06 TL	117,78 TL
3	DİRSEK				
	T dirsek 90'lık	adet	15	73,96 TL	1.109,40 TL
	T dirsek 45'lik	adet	2	61,64 TL	123,28 TL
	90'lık dirsek	adet	7	56,03 TL	392,21 TL
	45'lik dirsek	adet	3	24,08 TL	72,24 TL
4	YANGIN HİDRANTI				
	Yangın hidrantı	adet	5	490,00 TL	2.450,00 TL
5	KELEPÇE				
	225 mm lik	adet	3	3,83 TL	11,49 TL
	200 mm lik	adet	15	3,34 TL	50,10 TL
	160 mm lik	adet	12	2,28 TL	27,36 TL
	125 mm lik	adet	38	1,49 TL	56,62 TL
	110 mm lik	adet	70	1,20 TL	84,00 TL
	90 mm lik	adet	173	0,74 TL	128,02 TL
6	CONTA				
	225 mm lik	adet	3	19,82 TL	59,46 TL
	200 mm lik	adet	15	14,73 TL	220,95 TL
	160 mm lik	adet	12	9,57 TL	114,84 TL
	125 mm lik	adet	38	7,52 TL	285,76 TL
	110 mm lik	adet	70	4,78 TL	334,60 TL
	90 mm lik	adet	173	3,38 TL	584,74 TL
TOPLAM TUTAR					49.211,70 TL

Keşif özeti birim fiyatları 2017 Bayındırlık Birim Fiyat Listesi ve piyasa rayiçleri esas alınarak hazırlanmıştır.

Türkiye serbest muhasebeci mali müşavirler ve yeminli mali müşavirler odaları birliğinin çeşitli iş kollarının işçilik oranlarına göre;
Proje maliyetinin %39'u işçilik, malzeme %61 olup;

$$\frac{0,39*47.211,70}{0,61} = 31.463,22 \text{ TL}$$

$$\text{Malzeme+İşçilik} = 78.674,92 \text{ TL}$$

Nakliye bedeli %10

$$78.674,92*0,1 = 7.867,49 \text{ TL}$$

Toplam Maliyet;

86.542,41 TL + KDV

Depo Maliyet Hesabı:

Depo kalıp alanı:

$$(12,40 * 2 + 9,30 * 4) * 4,00 = 248,00 \text{ m}^2$$

1 m³ beton yaklaşık 7,50 m² kalıp alanı demektir. Yani $248,00/7,50 = 33,067 \text{ m}^3$

1 m² kalıp için yaklaşık 34 kg demir kullanılmaktadır.

$$248,00 * 34 = 8,43 \text{ ton demir kullanıldı.}$$

Depo kaba yapı işçilik fiyatları (piyasa rayiçleri) : Kalıp + Demir + Beton = 53,00 TL / m²

$$1 \text{ m}^3 \text{ beton fiyatı: } 140,83 \text{ TL TOPLAM} = 140,83 * 33,067 = 4.656,83 \text{ TL}$$

$$1 \text{ ton demir} = 2270 \text{ TL TOPLAM} = 2270 * 8,43 = 19.136,10 \text{ TL}$$

$$1 \text{ m}^2 \text{ işçilik} = 53,00 \text{ TL TOPLAM} = 248,00 * 53,00 = 13.144,00 \text{ TL}$$

Not: Depo maliyet hesapları yapılırken, işçilik oranları ve malzeme birim fiyatları 2017 Bayındırlık Birim Fiyat Listesi ve piyasa rayiçleri esas alınarak hazırlanmıştır.

$$\text{TOPLAM} = 36.936,93 \text{ TL} + \text{KDV}$$

$$\text{TOPLAM İNŞAAT MAALİYETİ} = 86.542,41 + 36.936,93 = 123.479,34 \text{ TL} + \text{KDV}$$

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuc

Bu proje yüksek lisans tez çalışması olarak Gaziantep İli Şehitkamil İlçesi Yeditepe Mahallesi'nin içme ve kullanma suyu ihtiyacını karşılamak üzere hazırlanmıştır.

Proje sahası Gaziantep ilinde en çok göç alan yerlerden birisi olup, nüfus hesaplarından anlaşılacağı üzere hızlı bir nüfus artışı görülmektedir.

Yapılan gözlemlere göre, proje sahasında su halen şehir şebekesinden temin edilmekte ise de, mevcut şebekenin kısa bir süre sonra yeterli olmayacağı düşünülerek böyle bir çalışma yapılmasının faydalı olacağına karar verilmiştir.

Projede sistem, yerçekimi ile çalışacaktır, bu nedenle pompaya ihtiyaç duyulmamıştır. En düşük ve en yüksek noktadaki işletme basınçları 20,00 m ve 41,36 m olup İller Bankası talimatlarına uygundur. 35 yıl sonra proje alanındaki nüfus 9176 kişi olacak ve insan su ihtiyacı $Q_{max} = 116,70$ lt/kişi/gün olacaktır.

Proje sahasındaki su ihtiyacı Ölü Nokta Metoduna göre hesaplanmış ve 5 adet göz teşkil edilmiş ve bunlara numara verilmiştir. Gözlerin kapanma hataları 1 m'den küçük çıkmıştır. Her gözün hesapları, boru numaraları ile birlikte boru hidrolik hesapları başlığı altında yapılmış, çap, hız, yük kayıpları, piyezometre kotları ve işletme basınçları hesaplanmıştır.

Projede işletme basınçları 20-80 m ve akım hızları 0,68-1,00 m/sn arasında olup İller Bankası Yönetmeliğine uygundur.

Proje sahasından elde edilen veriler ve İller Bankası yönetmeliğine göre 35 yıl sonraki nüfusun ihtiyacına göre proje hazırlanmıştır. Buna göre su ihtiyacı 116,70 lt/kişi/gün'dür. Projede işletme basınçları İller Bankası şartnamesine uygun olup 20-80 m arasındadır. Projedeki minimum maksimum hızlar İller Bankası yönetmeliğine uygun ve 0,68 - 1,00 m/sn arasında değerler almıştır.

Projede kullanılan boru malzemesi PVC'dir. Projede kullanılan boru çapları 90 mm-225 mm arasındadır. Projede kullanılan PVC boru parçaları şu şekildedir; 11 adet T dirsek, 5 adet 90°'lik dirsek, 6 adet 45°'lik dirsek, 13 adet 90 mm'lik kör tapa, 5 adet yangın hidrantı, 310 adet kelepçe, 310 adet conta, 24 m 225 mm çaplı boru, 96 m 200 mm çaplı

boru, 75 m 160 mm çaplı boru, 232 m 125 mm çaplı boru, 424 m 110 mm çaplı boru, 1044 m 90 mm çaplı boru malzemesi kullanılmıştır. Şebeke deposu için; 8,43 ton demir, 33,067 m³ beton kullanılmıştır.

Sonuç olarak Gaziantep İli Şehitkamil İlçesi Yeditepe Mahallesi için içme ve kullanma suyu projesi hazırlanmıştır. Projenin metraj ve keşif özeti 2017 Bayındırlık Birim Fiyat Listesi ve piyasa rayiçlerine göre hesaplanmış olup **123.479,34 TL + KDV** olarak hesaplanmıştır.

Öneriler

İçme suyu şebekesi tasarlanan bölgede ciddi nüfus artışlarının olduğu görülmüş olup, alt yapı hizmetlerinin artması ve nüfus taleplerine cevap vermesi gerektiği anlaşıyor. Tezin amaç ve kapsamında da bunun üzerine çalışmalar yapılmıştır. Bölgede nüfus artışı ile birlikte tüketilen su miktarı artmaktadır. Bununla birlikte içme ve kullanma suyu ile diğer alanlarda kullanılan suyun ayrılması ve gereksiz su tüketiminin önlenmesi gerekmektedir.

İçme suyu şebeke tasarımında kullanılan yöntem, Ölü Nokta Metodu idi. Bu metodun avantaj ve dezavantajlarını tez içerisinde sunulmuştur. Fakat kullanılan yöntemin pratik ve ihtiyaçlara cevap verebilecek kapasitede olduğu görülmüştür. Bu metod ile hazırlanan içme suyu şebeke projelerinde göz tahkikleri yapılarak sistem detayları kontrol edilmiştir. Ülkemizde halen kullanılmakta olan bu metod günümüz teknolojisi ile daha ileri noktalara getirilebilir. Pratik, kesin çözüm ve hata oranının en aza indirildiği şekilde tasarlanarak hizmete sunulabilir.

Tezin ana konusu içme suyu şebeke tasarımı olmakla birlikte, su kaynaklarının planlanmasında ulusal ve uluslar arası kuruluşların belirlemiş olduğu direktifler de dikkate alınmalıdır. Zira sağlıklı ve temiz su sorununun olduğu 21. yüzyılda gerekli önlemlerin alınarak, geleceğe yönelik yatırımların yapılması gereklidir. Ülkemizde, su potansiyeli yüksek ama küresel ısınma ve iklim değişikliğinin etkisi ile su kaynaklarının tükenme noktasına gelebileceğini bilmemiz gerekiyor. Bununla birlikte ihtiyaç olan içme ve kullanma suyu temini de gitgide zorlaşacaktır.

KAYNAKLAR

- [1] Akarsular, Ülkemizdeki Akarsular, Akarsu Havzaları, Bölgelere Göre Akarsularımız (izafet.net)
- [2] Avrupa Birliği Su Çerçeve Direktifi'nin Ana Prensipleri
- [3] Avrupa Birliği Su Çerçeve Direktifi ve Türkiye'de Uygulanabilirliği (Ekim, 2000) 199 "Su Çerçeve Direktifi'nin Getirdiği Planlama Gereklilikleri"
- [4] Su ve Atık Su Teknolojisi, Su Getirme ve Kullanılmış Suları Uzaklaştırma Esasları, Prof. Dr. Yılmaz MUSLU, Seç Yayın Dağıtım, İstanbul, 2000
- [5] Su ve Su Tüketimi <http://www.neleryokki.org>
- [6] Su Temini Yrd. Doç. Dr. A.Dilek ATASOY
- "Su Temini ve Çevre Sağlığı Prof. Dr. Mehmet Karpuzcu, İTÜ İnşaat Fak. Çevre Müh. Böl.
- Su ve Atıksu Teknolojisi- Su Getirme ve Kullanılmış Suları Uzaklaştırma Esasları Prof. Dr. Yılmaz Muslu, Bilim Teknik Yayınevi
- Su Temini ve Atıksu Uzaklaştırılması Uygulamaları Prof. Dr. Dincer Topacık, Prof. Dr. Veysel Eroğlu, İTÜ İnşaat Fak. Matbaası.
- Su Getirme ve Kanalizasyon Prof. Dr. Adem Baştürk" <http://eng.harran.edu.tr>
- [7] İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği Teknik Usuller Tebliğ Taslağı
- [8] İçme Suyu Etüt Fizibilite Teknik Şartnamesi
- [9] Submitted to Osmaniye Korkut Ata University (deneme) on 2016-01-14
- [10] T.C. Gaziantep Valiliği Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü 2012 Yılı Gaziantep İl Çevre Durum Raporu
- [11] Gaziantep <http://www.profesyonelrehberlik.com>
- [12] Yıllara Göre Gaziantep Nüfusu <http://www.nufusu.com>

[13] Yıllara Göre Gaziantep İlçeleri Nüfusu <http://www.nufusu.com>

[14] <http://www.gazoff.com/Gaziantep>

EKLER

Ek-1 Boru Hidrolik Hesapları

ŞEBEKE HESAP TABLOSU-1

Boru No	* Ölü Nokta Var	Boru Adı		Uzunluk L (m)	Kesafet Katsayısı K	İzafi Uzunluk L'=Lxk (m)	Dağıtılan Debi Qd=L'xq (lt/sn)	Uç Debisi Varsa Qi=0,550xQd (lt/sn)	Uç Debisi Yoksa Qi=0,577xQd (lt/sn)	Quç (lt/sn)	Qbaş=Qu+Qd (lt/sn)	C=Qu+Qi (lt/sn)	Qy (lt/sn)	Qh=C+Qy (lt/sn)	D (m)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
0		A	1	23,65 m	3	70,95	0,35	0,20	0,00	28,01	28,36	28,21	5,00	33,21	225
1		1	2	57,80 m	3	173,40	0,87	0,48	0,00	24,07	24,94	24,55	5,00	29,55	200
2		2	3	37,56 m	3	112,68	0,56	0,31	0,00	18,72	19,28	19,03	5,00	24,03	200
3		3	4	35,28 m	3	105,84	0,53	0,29	0,00	12,09	12,62	12,38	5,00	17,38	160
4		4	5	39,58 m	3	118,74	0,59	0,33	0,00	8,80	9,39	9,13	5,00	14,13	160
5		5	6	39,58 m	3	118,74	0,59	0,33	0,00	6,29	6,88	6,62	5,00	11,62	125
6		6	7	66,23 m	3	198,69	0,99	0,55	0,00	1,27	2,26	1,82	5,00	6,82	110
7	*	7	M3	84,97 m	3	254,91	1,27	0,00	0,74	0,00	1,27	0,74	5,00	5,74	90
8		6	14	88,65 m	3	265,95	1,33	0,73	0,00	2,70	4,03	3,43	5,00	8,43	125
9	*	14	M3	140,98 m	3	422,94	2,11	0,00	1,22	0,00	2,11	1,22	5,00	6,22	90
10		14	13	39,46 m	3	118,38	0,59	0,00	0,34	0,00	0,59	0,34	5,00	5,34	90
11		5	13	88,06 m	3	264,18	1,32	0,73	0,00	0,60	1,92	1,33	5,00	6,33	90
12		13	12	39,96 m	3	119,88	0,60	0,00	0,35	0,00	0,60	0,35	5,00	5,35	90
13		4	12	87,49 m	3	262,47	1,31	0,72	0,00	1,39	2,70	2,11	5,00	7,11	110

1	2	3		4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
14	*	12	M2	92,99 m	3	278,97	1,39	0,00	0,80	0,00	1,39	0,80	5,00	5,80	90
15		3	9	84,90 m	3	254,70	1,27	0,70	0,00	4,83	6,10	5,53	5,00	10,53	125
16		9	10	37,45 m	3	112,35	0,56	0,31	0,00	3,05	3,61	3,36	5,00	8,36	110
17		10	11	83,64 m	3	250,92	1,25	0,69	0,00	0,58	1,83	1,27	5,00	6,27	90
18	*	11	M2	38,93 m	3	116,79	0,58	0,00	0,34	0,00	0,58	0,34	5,00	5,34	90
19	*	9	M2	81,47 m	3	244,41	1,22	0,00	0,71	0,00	1,22	0,71	5,00	5,71	90
20	*	10	M1	81,34 m	3	244,02	1,22	0,00	0,70	0,00	1,22	0,70	5,00	5,70	90
21		2	19	18,47 m	3	55,41	0,28	0,15	0,00	4,51	4,79	4,66	5,00	9,66	125
22		19	17	22,94 m	3	68,82	0,34	0,19	0,00	2,71	3,05	2,90	5,00	7,90	110
23		17	16	37,39 m	3	112,17	0,56	0,31	0,00	2,15	2,71	2,46	5,00	7,46	110
24		16	15	95,60 m	3	286,80	1,43	0,79	0,00	0,72	2,15	1,51	5,00	6,51	110
25		15	7	47,81 m	3	143,43	0,72	0,00	0,41	0,00	0,72	0,41	5,00	5,41	90
26		19	18	37,04 m	3	111,12	0,56	0,31	0,00	0,90	1,46	1,21	5,00	6,21	90
27		18	16	23,11 m	3	69,33	0,35	0,00	0,20	0,00	0,35	0,20	5,00	5,20	90
28		18	4	36,67 m	3	110,01	0,55	0,00	0,32	0,00	0,55	0,32	5,00	5,32	90
29	*	21	M1	40,65 m	3	121,95	0,61	0,00	0,35	0,00	0,61	0,35	5,00	5,35	90
30		20	21	12,39 m	3	37,17	0,19	0,10	0,00	0,61	0,80	0,71	5,00	5,71	90
31		20	9	74,46 m	3	223,38	1,12	0,61	0,00	0,00	1,12	0,61	5,00	5,61	90
32		1	20	76,87 m	3	230,61	1,15	0,63	0,00	1,92	3,07	2,55	5,00	7,55	110

Ek-1 Boru Hidrolik Hesapları- Devamı

ŞEBEKE HESAP TABLOSU-2

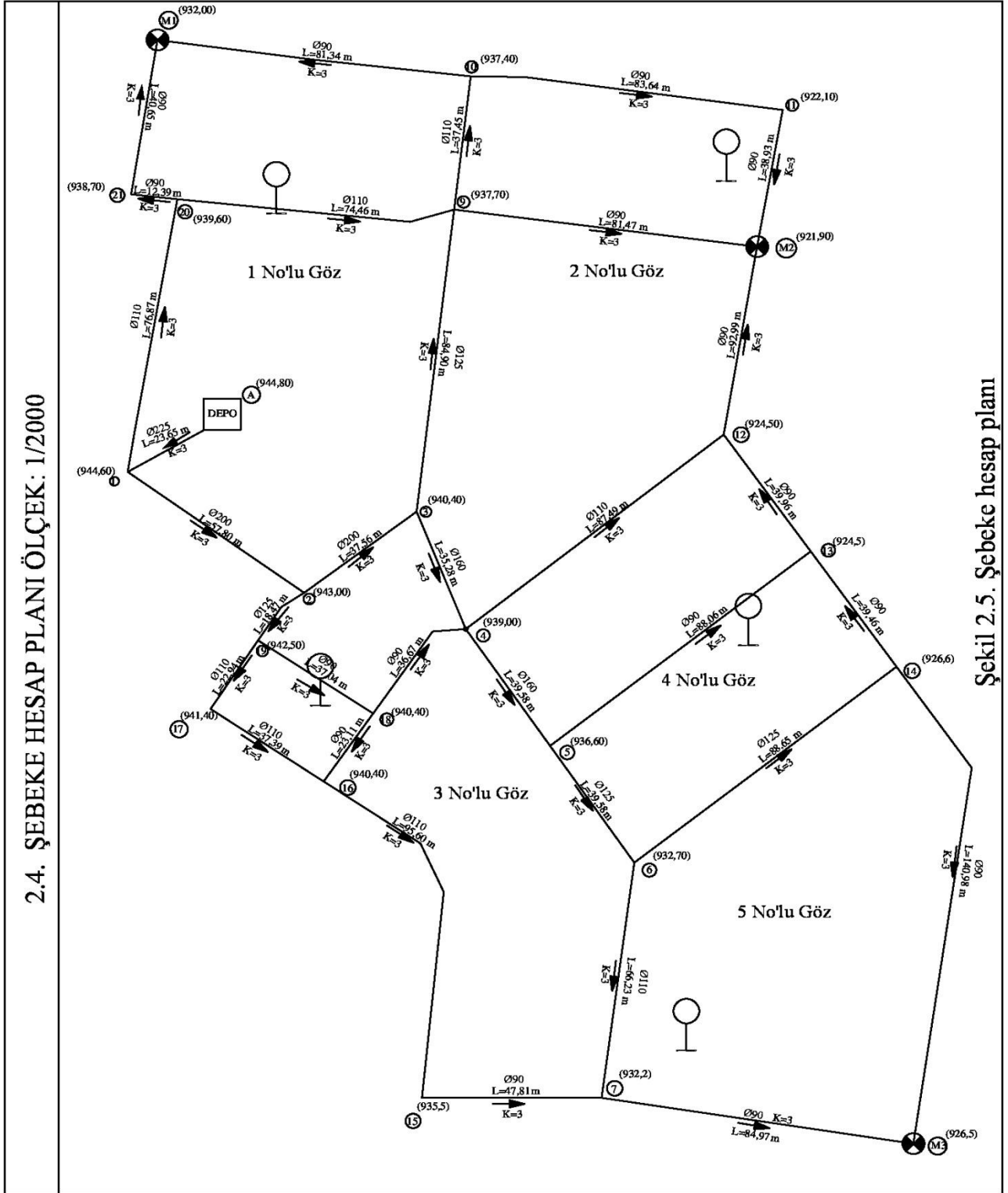
Boru Malzemesi	J (m/km)	JL (m)	V (m/s)	Zemin Kotu		Boru Eksen Kotu		Piyezometre Kotu		İşletme Basıncı	
				Başta	Sonda	Başta	Sonda	Başta	Sonda	Başta	Sonda
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
PVC	0,00260	0,0615	0,84	944,80	944,60	943,80	943,60	963,80	963,74	20,00	20,14
PVC	0,00372	0,2148	0,94	944,60	943,00	943,60	942,00	963,74	963,52	20,14	21,52
PVC	0,00253	0,0952	0,76	943,00	940,40	942,00	939,40	963,52	963,43	21,52	24,03
PVC	0,00412	0,1455	0,86	940,40	939,00	939,40	938,00	963,43	963,28	24,03	25,28
PVC	0,00281	0,1112	0,92	939,00	936,60	938,00	935,60	963,28	963,17	25,28	27,57
PVC	0,00651	0,2576	0,95	936,60	932,70	935,60	931,70	963,17	962,91	27,57	31,21
PVC	0,00452	0,2994	0,72	932,70	932,20	931,70	931,20	962,91	962,61	31,21	31,41
PVC	0,00872	0,7413	0,90	932,20	926,50	931,20	925,50	962,61	961,87	31,41	36,37
PVC	0,00360	0,3187	0,69	932,70	926,60	931,70	925,60	962,91	962,60	31,21	37,00
PVC	0,01014	1,4293	0,98	926,60	926,50	925,60	925,50	962,60	961,17	37,00	35,67
PVC	0,00765	0,3018	0,84	926,60	924,50	925,60	923,50	962,60	962,29	37,00	38,79
PVC	0,01046	0,9213	0,99	936,60	924,50	935,60	923,50	963,17	962,25	27,57	38,75
PVC	0,00766	0,3060	0,84	924,50	924,50	923,50	923,50	962,25	961,94	38,75	38,44
PVC	0,00489	0,4278	0,75	939,00	924,50	938,00	923,50	963,28	962,86	25,28	39,36
PVC	0,00892	0,8295	0,91	924,50	921,90	923,50	920,90	962,86	962,03	39,36	41,13
PVC	0,00543	0,4607	0,86	940,40	937,70	939,40	936,70	963,43	962,97	24,03	26,27
PVC	0,00659	0,2470	0,88	937,70	937,40	936,70	936,40	962,97	962,72	26,27	26,32
PVC	0,01029	0,8606	0,99	937,40	922,10	936,40	921,10	962,72	961,86	26,32	40,76
PVC	0,00764	0,2972	0,84	922,10	921,90	921,10	920,90	961,86	961,56	40,76	40,66
PVC	0,00864	0,7038	0,90	937,70	921,90	936,70	920,90	962,97	962,26	26,27	41,36

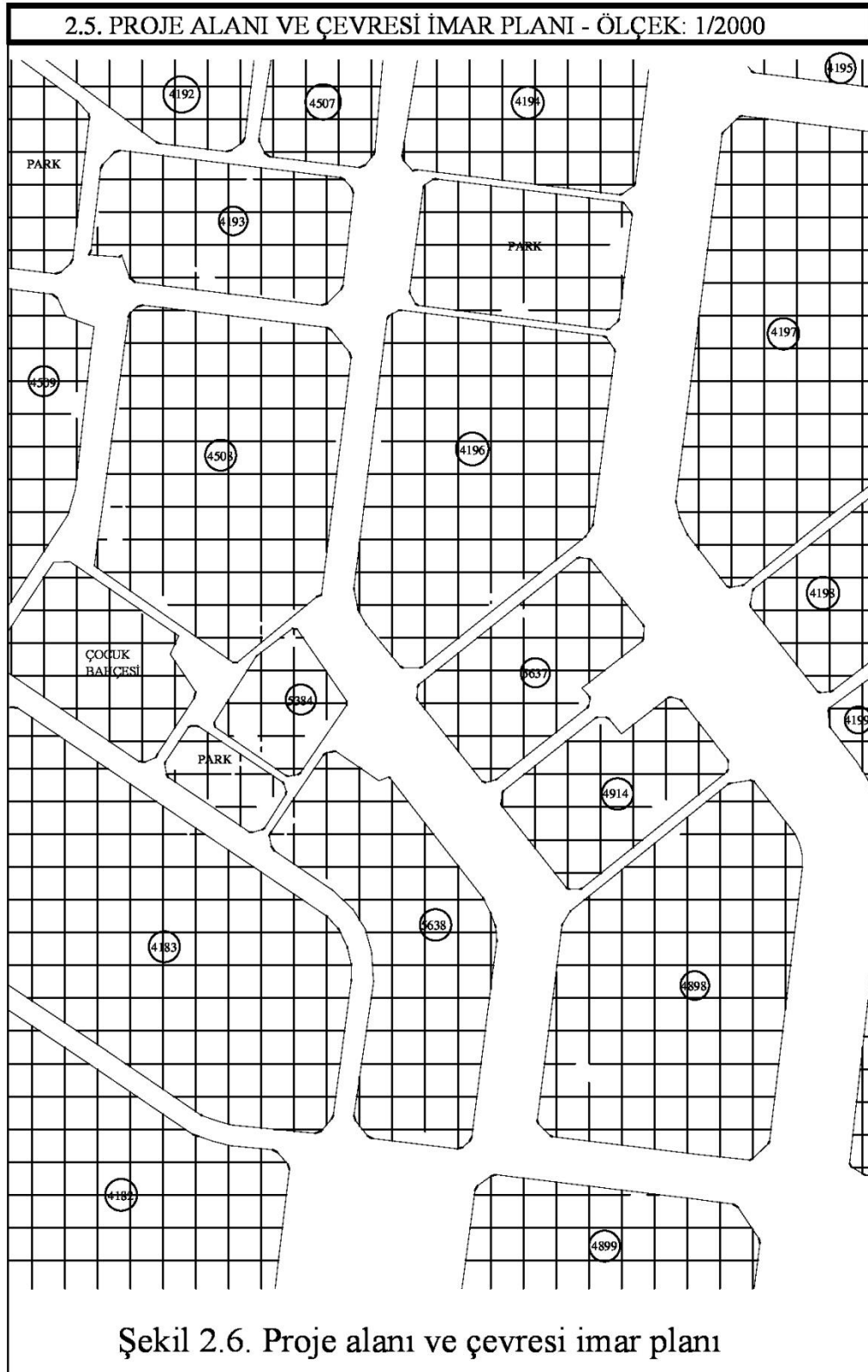
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
PVC	0,00864	0,7024	0,90	937,40	932,00	936,40	931,00	962,72	962,02	26,32	31,02
PVC	0,00463	0,0855	0,79	943,00	942,50	942,00	941,50	963,52	963,44	21,52	21,94
PVC	0,00594	0,1362	0,83	942,50	941,40	941,50	940,40	963,44	963,30	21,94	22,90
PVC	0,00534	0,1997	0,78	941,40	940,40	940,40	939,40	963,30	963,10	22,90	23,70
PVC	0,00415	0,3967	0,68	940,40	935,50	939,40	934,50	963,10	962,71	23,70	28,21
PVC	0,00784	0,3748	0,85	935,50	932,20	934,50	931,20	954,50	954,13	20,00	22,93
PVC	0,01009	0,3739	0,98	942,50	940,40	941,50	939,40	963,44	963,06	21,94	23,66
PVC	0,00728	0,1682	0,82	940,40	940,40	939,40	939,40	963,06	962,90	23,66	23,50
PVC	0,00758	0,2781	0,84	940,40	939,00	939,40	938,00	963,06	962,79	23,66	24,79
PVC	0,00767	0,3120	0,84	938,70	932,00	937,70	931,00	963,21	962,90	25,51	31,90
PVC	0,00866	0,1073	0,90	939,60	938,70	938,60	937,70	963,32	963,21	24,72	25,51
PVC	0,00839	0,6244	0,88	939,60	937,70	938,60	936,70	963,32	962,69	24,72	25,99
PVC	0,00547	0,4203	0,79	944,60	939,60	943,60	938,60	963,74	963,32	20,14	24,72

Ek-2 Boru Çapı ve Eğim Hesapları

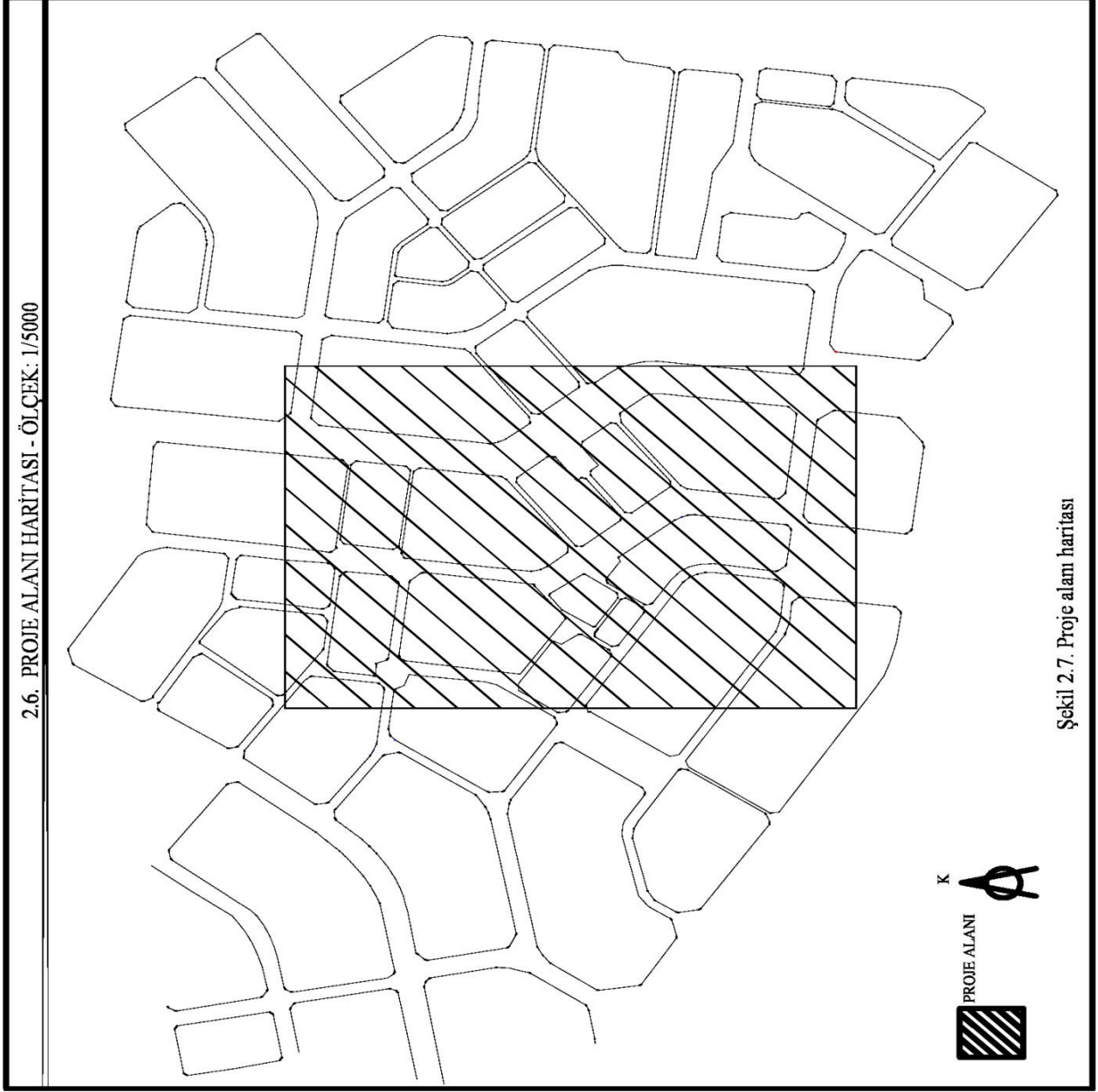
BORU ÇAPI VE EĞİM HESABI									
Boru No	Qhesap						0,60 m/sn ≤ V ≤ 1,80 m/sn	PVC	Hazen-Williams Formülü
	lt/sn	m3/sn	D (m)	(mm)	Tahmini D (m)	D (mm)	Hız Kontrolü V	C	J
0	33,21	0,033205113	0,205616	205,6163	0,2250	225	0,84	150	0,002599588
1	29,55	0,02954685	0,193959	193,9593	0,2000	200	0,94	150	0,003716712
2	24,03	0,02402987	0,174916	174,9165	0,2000	200	0,76	150	0,002534762
3	17,38	0,01738106	0,148762	148,7624	0,1600	160	0,86	150	0,004124918
4	14,13	0,014126535	0,134114	134,1136	0,1600	160	0,70	150	0,002809787
5	11,62	0,011616535	0,121617	121,6167	0,1250	125	0,95	150	0,006508698
6	6,82	0,006816398	0,093161	93,1607	0,1100	110	0,72	150	0,004520018
7	5,74	0,005735415	0,085455	85,4550	0,0900	90	0,90	150	0,008724155
8	8,43	0,008431363	0,103611	103,6105	0,1250	125	0,69	150	0,003595469
9	6,22	0,006220182	0,088993	88,9932	0,0900	90	0,98	150	0,010138631
10	5,34	0,005341526	0,082468	82,4684	0,0900	90	0,84	150	0,007647193
11	6,33	0,006326495	0,089750	89,7505	0,0900	90	0,99	150	0,010461865
12	5,35	0,005345854	0,082502	82,5018	0,0900	90	0,84	150	0,007658670
13	7,11	0,007111793	0,095158	95,1578	0,1100	110	0,75	150	0,004889439
14	5,80	0,005804828	0,085971	85,9706	0,0900	90	0,91	150	0,008920689
15	10,53	0,010530425	0,115792	115,7919	0,1250	125	0,86	150	0,005426857
16	8,36	0,008358963	0,103165	103,1647	0,1100	110	0,88	150	0,006594920
17	6,27	0,00627003	0,089349	89,3490	0,0900	90	0,99	150	0,010289608
18	5,34	0,005336939	0,082433	82,4330	0,0900	90	0,84	150	0,007635036
19	5,71	0,005705123	0,085229	85,2290	0,0900	90	0,90	150	0,008639017
20	5,70	0,005703998	0,085221	85,2206	0,0900	90	0,90	150	0,008635862
21	9,66	0,009662378	0,110917	110,9167	0,1250	125	0,79	150	0,004627641
22	7,90	0,007899255	0,100288	100,2878	0,1100	110	0,83	150	0,005939043
23	7,46	0,007458468	0,097450	97,4496	0,1100	110	0,78	150	0,005339957

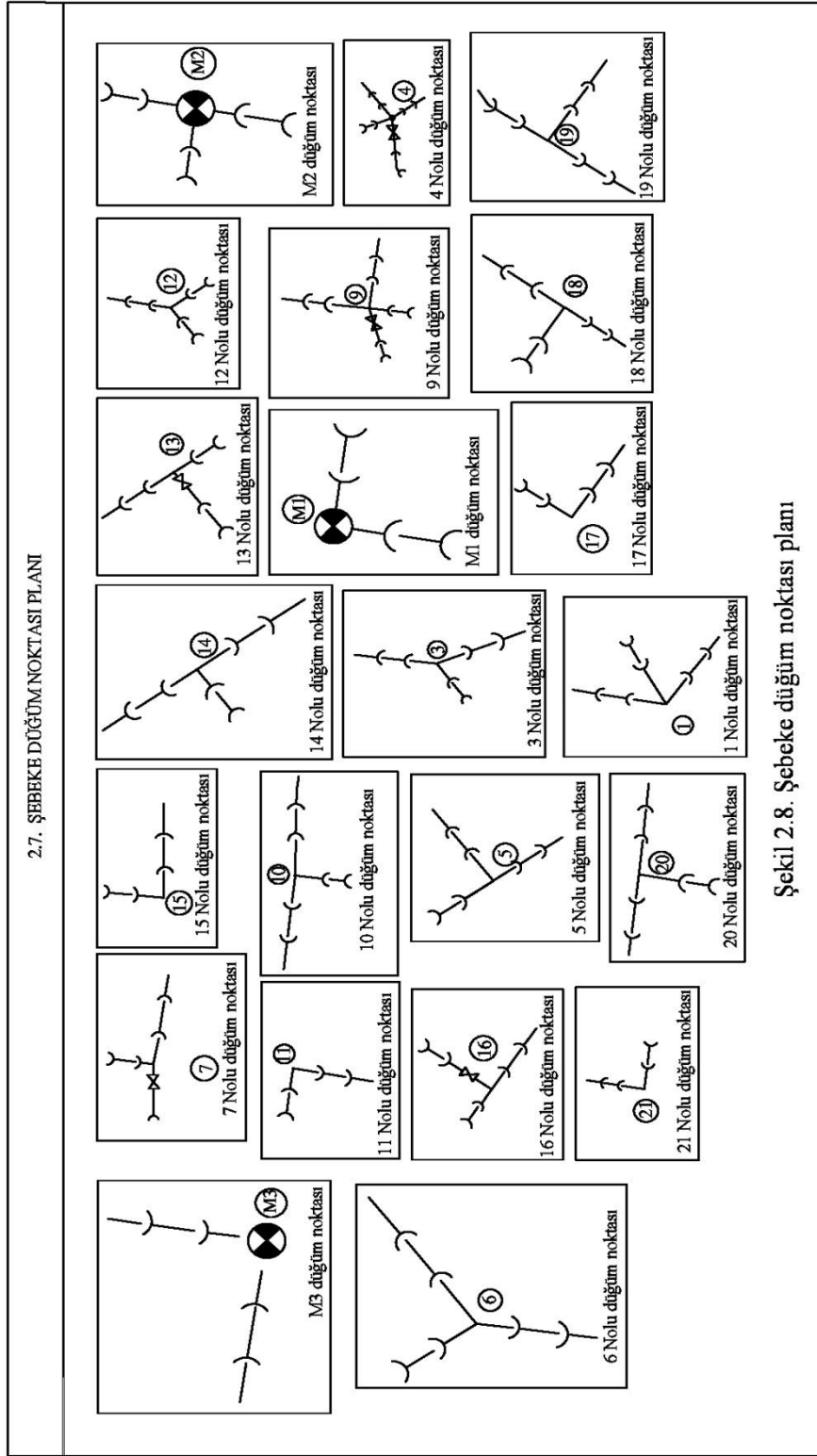
24	6,51	0,0065087	0,091034	91,0337	0,1100	110	0,68	150	0,004149453
25	5,41	0,005413796	0,083024	83,0244	0,0900	90	0,85	150	0,007839897
26	6,21	0,00620558	0,088889	88,8886	0,0900	90	0,98	150	0,010094600
27	5,20	0,005200017	0,081369	81,3687	0,0900	90	0,82	150	0,007276262
28	5,32	0,005317379	0,082282	82,2818	0,0900	90	0,84	150	0,007583297
29	5,35	0,005351826	0,082548	82,5479	0,0900	90	0,84	150	0,007674522
30	5,71	0,005712218	0,085282	85,2820	0,0900	90	0,90	150	0,008658922
31	5,61	0,005614295	0,084548	84,5479	0,0900	90	0,88	150	0,008386048
32	7,55	0,007554178	0,098073	98,0728	0,1100	110	0,79	150	0,005467547

Şekil 2.8. Şebeke düğüm noktası planı

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Eser ALAN
 Uyuşu : T.C.
 Doğum tarihi ve yeri : 30/11/1991 Çelikhan/ADİYAMAN
 Medeni hali : Bekar
 Telefon : 0 (530) 958 56 02
 Faks :
 e-mail : esr_aln@hotmail.com

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet tarihi
Yüksek lisans	İnşaat Mühendisliği	(Devam)
Lisans	İnşaat Mühendisliği	13.06.2014
Lise	Fen Bilimleri (Sayısal)	12.06.2009

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2014	İstanbul	Saha Mühendisi
2015	İstanbul	Şantiye Şefi
2016 (devam)	İstanbul	Şantiye Şefi

Yabancı Dil

İngilizce:

Okuma (Orta Derece)

Yazma (Orta Derece)

Anlama (Orta Derece)

Hobiler

Müzik enstrümanı çalmak, kitap okumak, tarihi mekanları ziyaret etmek, mesleğimle ilgili konuları araştırmak.